ХЫЛ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 80 (6790)
АПРЕЛИИН
4
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлая (1-дэхи нюур).

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концерт Москвада болобо (1-дэхи нюур).

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концертдэ хабаадагшад Москвагай искусствонуудай мастернуудтай Кремльдэ уулзаба (1-дэхи нюур).

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезддэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалга (2-дохи нюур).

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезд нээгдэбэ (2-дохи нюур).

Полевой хүдэлмэринүүдые үргэн далайсатайгаар ябуулая! (2-дохи нюур).

Д. Хилтухин.— Оролдолго (2-дохи нюур).

Германиин Социалистическэ единэ партиин IV съезд дээрэ апрелиин 1-дэ нүхэр А. И. Микоянай хэлэһэн үгэ (3—4-дэхи нюурнуудта).

Хитадай Арадай Республика Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба (4-дэхи нюур).

Канцелярска ёһоной, хойрог хүтэлбэрилгэ усадхаха шухала

...олюнистическэ парти, Советскэ ...тельство болбол ойрын хоёр... жэлэй туршада социалисти... хүдөө ажахые эрид ехээр хүг..., орон дотороо эдеэ хоолой ...дые, промышленна эд товар...ые ехээр үйлэдбэрилдэг болго...ажалшадай материальна болон ...турна бүхы эрилтэнүүдые гүйсэ... хангаха гэһэн тон хүндэтэй ба ...салгатай зорилго табиһан бай... Хүдөө ажахын урда парти ба ...тельствын табиһан зорилго...ай орёо бэрхэшээлтэй ба тон ...ха байһан ушар хүдөө ажахын ...абэриин бүхы участогуудые пар... ба советскэ органуудай тала...драгчуй шадамараар ба гүнзэ...р хүтэлбэрилхые, хүдөө ажа...хүгжөөн дэбжүүлгын үндэһэн ...далнуудые шиидхэлгэдэ олонин...ансүүлэн эмхидхэхэ шадабарие...ө гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй февр...ско-мартовска Пленумэй тог... соо хэлэгдэнэ.

...ирти, правительствын шиидхэбэ...дые дүүргэлтэ болгон, хүдөө ...ые тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг ...ын тула нютагуудтахи партий... советскэ органууд хэдэ хэдэн ...нэнүүдые абажа байна. Колхо...ые, машинно-тракторна станци...ые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар ...нүүлхэ зорилгоор республика ...ай зарим тэды хүдэлмэри хэг...

...бэшье, хүдөө ажахые партийна, ...скэ органуудай зүгһөө хүтэлбэ...дэ үшөө горьгойхон дутагдал... үзэгдэнэ. Республикын Хүдөө ...ын министерство МТС-үүдые, ...нуудтахи хүдөө ажахын орга...ые канцелярска ёһоор, албан ...гоор үшөө хүтэлбэрилдэг зан...ал. Энэ министерствын олонхи ...амэрилэгшэд МТС-үүдтэ, хүдөө ...ын органуудта эльгээхын тула ...омшогүй олон директивэнүү... диркулярнуудые, захиралта...ые, зарим ушарта хэндээшье ...гүй саарһануудые бэшэжэ ехэн...гаа барана. Һаяшаг Мухаршэ...й аймагай Гашейн МТС республ...ин Хүдөө ажахын министерство...ымаатал нэгэ үдэр соо аяар та...шхуу хуудаһанда бэшэгдэһэн ...бэшэг абаһан байна. Иимэ жэ...баримтануудые хэдэн олоор ...ужа болоно.

...нгэрэгшэ жэлдэ Прибайкальска...ай Советэй гүйсэдком хамта ...гаран элдэб асуудалнуудые засе...нуудые дээрээ зүбшэн хэлсээд, ...бтар олон шиидхэбэринүүдые ...лан абаһан юм. Тэдэ шиидхэбэ...нүүдэй хахадһаань олонинь хү...ажахын асуудалнуудаар абта...байгаа. Гэбэшье, энэ аймагай ...ажахы мүнөө хүрэтэрөө үнөө...дэгдэнги заигаараа.

...артиин ЦК-гэй сентябрьска Пле...ай тогтоолые бодотоор бэелүүл...хүдөө ажахые дам саашадань ...ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэ үргэн ...ажалшадые бүримүһэн эл...ын орондо, харин зарим айма...ай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэг...олон тоото суглаа, заседаниину...нгэрэгжэ, ехэ ехэ шиидхэбэри...ые зохёожо, хубхай хооһоор ...тишээ гүйлгэлдэжэ, дэмы дэ...ирьеэ шууяа гаргажа, үнэтэ ...ы барадаг байна.

...турын аймагай Окино-Ключев...ин МТС-эй зонодо партиин айко...секретарь нүхэр Жаркой, айко... инструкторнуудые Именохоев, ...ев гэгшэд эльгээгдэнхэй. Тэд ...эр партиин ЦК-гэй сентябрьска ...рмэй тогтоолые бодотоор бэе...ль талаар партийна эхин орга...нуудай, тэдэнэй коммунист...ай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэ...үүдые ба харюусалые хүсэдөөр ...ислүүлнэгүй. Нюдэндэ элитээр, наахануур харагдажа байһан дутагдалнуудые тэдэнэр обёороод лэ, харин колхозуудай экономикые, тэдэнэй доторой арга боломжонуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзэнэгүй.

Энэ МТС-эй харьяата Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз жэл соо, үнгэрэгшэ жэлэй октябрьһаа мүнөө жэлэй октябрь хүрэтэр, эбэртэ бодо малаа миил арба гаран толгойгоор, хони ямаадаа зуу хүрхэгүй толгойгоор, гахайгаа ороёдоо хоёр толгойгоор «олошоруулха», овощь болон хартаабха тариха талмайгаа миил гурбан гектараар «үргэдхэхэ» гэжэ хараалһан байгаа. Ниитынгээ ажахые иимэ темпээр, иимэ удаанаар хүгжөөхэ гэжэ һэдэхэ болоо һаа, хүдөө ажахыгаа дам саашадань эрид ехээр хүгжөөхэ гухайда хубхай хооһоор шашаһан ябадал болоно бшуу. Тэд тус колхозой доторой арга боломжонуудые, экономикые эдэ партийна хүдэлмэрилэгшэд һайнаар мэдэхэгүй байһан туладаа энэ дутагдалтай эбсэжэ байба.

Саг зуурын этигэмжэтэд мэтээр колхозуудтаа, МТС-тшье яаралтайгаар ошоод, энэ тэрэ асуудалаар һонирхоһон хэбэртэй болоод, өөдтэй юумэ хэнгүйгөөр, зондо нюураа харуулаад лэ бусашадаг ушар зарим партийна хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэнэ. Хүдэлмэриин иимэ «арга метод» гээшэ манай урда партиин ЦК-гэй хэһэн эрилтэдэ таарахагүй, иимэ ябадалтай хойшодоо эбсэжэ огто болохогүй.

Партиин Центральна Комитедэй февральско-мартовска Пленум болбол хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые бүримүһэн усадхаха, хүдөө ажахые канцелярско-албан хэйрогоор хүтэлбэрилдэг хорото практикые үгы хэхэ, элдэб саарһа бэшэжэ, тоосоо табижа үнэнтэ сагаа барадаг ябадалые болоулха, колхозуудтай ба машинно-тракторна станцинуудтай нигта һайн холбоо барисаатай болохо, тэдэнэртэ бодото туһаламжа үзүүлхэ, дааһан хэрэгэйнь түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго партийна, советскэ органуудай урда табиһан байна.

Саг үргэлжэ суглаа, зүблөөнүүдые үнгэргэхэ, хэдэн олон шиидхэбэринүүдые зохёохо ябадал гээшэ хүтэлбэрилгын гол шухала хубинь бэшэ бшуу. Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд болбол үргэн ниитэ хүн зоной дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри хододоо ябуулха, парти, правительствын шиидхэбэринүүдые бодотоор гүйсэдхэхэ, кадрнуудые зүбөөр шэлэн дэбжүүлхэ ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха зорилготой.

Канцелярска ёһоной, хойрог хүтэлбэрилгые эрид шууд усадхахын тулада нэн түрүүн партийна, советскэ, ажахын органуудай аппарадай хүдэлмэрние тон һайнаар сэгнэжэ үзэхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлтээ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бии байһан дутагдалнуудые элирүүлэн үндэһөөрнь усадхаха хэрэгтэй.

Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглажа, 1954—1955 онуудта ороёо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ тухай тогтоолые СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК баталан абаһан байна. Энэ тогтоолые бүхы советскэ арад айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа, тэрэниие бодотоор бэелүүлхэ зорилгоор патриотическа эдэбхи үүсхэл гаргана. Энэ эдэбхи үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэбжэжэ, парти, правительствын тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула эмхидхэлэй ба политическэ шухала хүдэлмэри ябуулха гээшэ партийна, советскэ органуудай мүнөө үеын тон шухала зорилго мүн.

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концертдэ хабаадагшад Москвагай искусствонуудай мастернуудтай Кремльдэ уулзаба

...дөөгэй уранһайханай самодея...ностиин Бүхэроссийска харал...ын дүрэнэнтэй дашарамдуулагдан ...льдэ апрелиин 2-то вечер бо...ба.

...лхознигууд, МТС-үүдэй хүдэл...шэд болон албахаагшад, хүдөө... интеллигенциин түлөөлэгшэд ...ер дээрээ мянга хахадһаа үлүү... хүнүүд үдэһөө хойшо, Кремь...ко Ех, ордон соо сугларааа.

...СФСР-эй Культурын министр ...М. Зуева РСФСР-эй Министр...ай Советэй, СССР-эй Культу...ин министерствын ба РСФСР-эй Культурын министерствын үмэнэһөө сугларагшадые халуунаар амаршалаа.

Удаань столицын искусствонуудай мастернуудай концерт болоо. Советскэ Армиин дуунай ба пляскиин А. В. Александровай нэрэмжэтэ Улаан Тугта ансамбль, элитэ дуушад И. Козловский, А. Иванов, В. Давыдова, В. Бунчиков, балерина О. Лепешинская, скрипач И. Ойстрах ба Московско театрнуудай, эстрадай болон филармониин бусад мастернууд тэрэ концертдэ хабаадалсаа.

АЖАЛДАА ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАЯ

Ажалай дэбжэлтэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд 1954 оной эхинһээ хойшо амжалта ехэтэйгээр ажаллажа, продукциингаа ассортиментые улам үргэдхэжэ байна. Тахяагай, нугаһанай мяхаар консервэнүүдые, үндэгэнэй порошок үйлэдбэрилдэг болоо. Гансахан март һара соо түсэбһөө гадуур 1 миллион түхэригэй мяханай продукт Эхэ орондоо үгэһэн байна.

Комбинадай хүдэлмэришэд «Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые тон ехээр һайшааба. Комбинадай хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан болобо.

— Эхэ ороноймнай ажалшадай ажабайдал улам бүри баян дэлгэр, культурна боложо байна. Эдеэ хоолой, промышленна эд бараанай сэнгүүд жэл бүхэндэ химдарна. Парти, правительствынгаа энэ халуун анхаралда харюу болгон, бидэнэр эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг ехээр үйлэдбэрилхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэбди. Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад байхадаа, апрель һарынгаа даалгабариие болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхэ гээшэ бидэнэрэй нэрэ хүндын хэрэг болоно, — гэжэ колбасна заводой электрик нүхэр Куратов мэдүүлээ.

Комбинадай коллектив эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоолые һайшаажа, бүхы комбинадаараа продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 25-да дүүргээд, түсэбһөө гадуур 100 вагон мяханай продукт үйлэдбэрилхэ гэһэн дурадхалые нэгэн дуугаар дэмжэнэ.

А. Шестаков.

Мухаршэбэрэй ажалшадай баяр

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые Мухаршэбэрэй ажалшад туйлай ехэ баяртайгаар угтаба.

Аймагай колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд болон эмхи зургаануудта олон зоной хабаадалгатай митингнүүд болоо. «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто Хонхолойн МТС-тэ болоһон митинг дээрэ МТМ-гэй слесарь нүхэр Клим Митрофанов нигэжэ мэдүүлээ:

— Ороной арад зоной материальна ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон улам эршэмтэйгээр ажаллахабди. Майн урда тээхи мүрысөөндэ үдэр бүриингөө даалгабариие 170 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ уялга абанаб.

Бусадшье митингнүүд дээрэ патриотическа үтэнүүд хэлэгдээ, шэнэ уялганууд абтаа.

Н. Цыбикдоржиев,
манай корреспондент.

Арадай ажабайдалые саашадань һайжаруулхын түлөө парти, правительствын анхарал оролдолгые манай республикын ажалшад тон ехэ баяртайгаар угтаба. Эдеэ хоолой ба промышленна эд товарай сэнгүүдые химдаруулһан түрүүшын үлэр городой магазинуудһаа ажалшад элдэб зүйлнүүдые схээр худалдан абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой горпромторгын № 1 магазинай амһартын таһагай продавец А. Ф. Осипова амһарта хүнүүдтэ үзүүлжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Шэнэ уялганууд

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын клуб соо олон тоото хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай хабаадалгатай митинг болоо.

Тус митингые фабрична комитедэй түрүүлэгшэ М. Г. Семенкова нээгээ. Фабрикын директор нүхэр К. П. Альцман «Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые сонсоо.

Митингдэ хабаадагшад энэ тогтоолые угаа ехэ баяртайгаар угтажа, хойно хойноһоон үгэ абан, өөһэдынгөө баяр тухай хэлэхэ зуураа, парти, правительствын тогтоолой харюуда дэшэлүүлэгдэһэн уялгануудые тус тустаа, мүн коллективээрээ абаһан байна.

Будалгын цехын мастерай орлогшо нүхэр Филимонов үгэ абаад, нигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай жаргалта һайхан социалистическэ Эхэ орон жэлһээ жэлдэ урган бэхижэнэ. Мүн советскэ хүнэй ажана байдалые бүри һайжаруулхын тула Коммунистическэ парти, Советскэ правительство үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргана. Энэ туйлай ехэ анхарал оролдолгынь харюуда ажалайнгаа эршые улам шангадхаха ёһотойбди. Цехымнай коллектив энэ тогтоолые ехэ баяртайгаар угтажа, үйлэдбэриингөө һарын даалгабариие цехээрээ 121 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абана.

Нэхэлгын цехын мастерай орлогшо нүхэр Войлоков, цехын комитедэй түрүүлэгшэ Е. Ф. Горькова болон бусад тэрэшэлэн энэ тогтоолые һайшаан үгэ хэлэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа.

Г. Цынгуев.

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концерт Москвада болобо

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концерт ССР Союзай Ехэ театр соо апрелиин 1-дэ болобо.

Долоон зуун дуушадһаа бүрдэгэн суглуулагдамал хоорой дуулалгаар концерт эхилбэ, тэрэ хоорой составта хүдөөгэй хоровой арбан дүрбэн коллективүүд оролсоо. Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэниие, СССР-эй арадуудай хани барисаае ба зол жаргалые магтан дуулаһан «Һайн даа, партида» гэжэ дуу (хүргэжэмынь К. Массалитиновай), С. Туликовай «Һалбаран бадарыш, манай хизаар», М. Глинкын «Алдарышы» гэжэ дуунууд һүр жабхалантайгаар сууряатаа. ССР Союзай Ехэ театрын симфоническа оркестрын (дирижерынь—РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша профессор В. Соколов) наадалга доро хоор дуулаба.

Ород арадай ба Российска Федерацийн бусад арадуудай дуунай баялигые харуулһан олон тоото колхозно хоорнууд ехэ һонирхолтой байба.

Свердловско областиин Нижне-Салдинска районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой хоор (хүтэлбэрилэгшэнь—хүдөөгэй клубые даагша Ф. Степанов) «Уральска рябинахан» гэжэ лирическэ дууе сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуулаа . «Һэртэгэр шэхэтэй шандагахан» гэжэ хүхюу, хүргэмэй сатирые нүхэр Степанов дуулаа. Молотовско областиин Большая Соснова гэжэ тосхоной хоор ба хатарай бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь — баянист М. Каракулов) колхознигуудай зохёоһон «Сосёнка» гэжэ хороводно дууе дуулаа. Воронежско областиин Шестаковско машинно-тракторна станциин хоорто хабаадагшад (хүтэлбэрилэгшэдынь—МТС-эй учётчица Т. Рягузова, комбайнер Н. Кривых) мүнөө үеын частушкануудые бэрхээр дуулаа. Колхознигууд Кружилин ба Косоножкин гэгшэдэй зохёоһон «Сторонушка, сторонушка» гэжэ дууе Ростовско областиин Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой хоровой коллектив (хоорой хүтэлбэрилэгшэ—колхозник Е. Халявин) дуулаа. «Холын хизаарһаа хасаг ерэжэ ябана» гэһэн мүнөө үеын кубанска дууе Краснодарска хизаарай Крымскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоор (хүтэлбэрилэгшэнь—багша А. Клименко) дуулаба. Колхознигууд С. Карзина, Е. Зимина гэгшэдээр хүтэлбэрилэгдэһэн Архангельска областиин Каргопольско районой Калитинска болон Хотеновскэ сельсоведүүдэй эхэнэрэй хоор «Зугаалагты хани басагадууд» гэжэ арадай дууе гүйсэдхэбэ. Ород болон украин арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае суурхаһан «Һалбаран бадарыш, Украина» гэһэн композитор К. Массалитиновай дууе Воронежско областиин Бобровско Культурын байшангай хоор (хоорой хүтэлбэрилэгшэнь—А. Сердюков) дуулаба. Курска областиин Обоянска районой Долженковско сельсоведэй колхознигуудай хоор хүдөөгэй клубые даагша Л. Русановай хүтэлбэри доро хороводтой ород арадай дууе гоё һайханаар дуулаба. Удмуртска АССР-эй Мало-Пургинска районой «Юж-Пурга» колхозой хоор (хоорой хүтэлбэрилэгшэ—багша М. Маштаков), Удмуртска композиторнуудай зохёоһон «Шэнэ газар», «Һонирхохолши, ахамни» гэжэ дуунуудые дуулаа.

Солистнууд-дуушадай дуулаһан дуунуудынь хүргэмэй эрхим культуратай байһаараа шалгарба. Московско областиин Ногинска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Л. Марохотова «Худагай дэргэдэ» гэжэ ород арадай дууе дуулажа, ехэ амжалта туйлаһан байна. Калининградска областиин Приморско районой уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадаһан А. Фролова, Д. Девяткина гэгшэд ССР Союзай Ехэ театрын симфоническа оркестрын хүргэм доро Чайковскиин «Елбэрэй хатан» гэжэ операһоо Лиза ба Полина гэгшэдэй дуэдые сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуулаа. Солистнууд—Ставропольско хизаарай Незлобненскэ МТС-эй инженер В. Серебряков, Бурят-Монголой АССР-эй Кяхтын аймагай хүдөөгэй клубые даагша К. Шулунова гэгшэд мүн лэ амжалтатайгаар дуу дуулаһан байна. Коми АССР-эй хүдөөгэй самодеятельностьдэ хабаадаһан А. Истомин, Х. Артеев гэгшэд колхознигуудай ажалые магтан дуулаһан «Нугада» гэжэ дууе һайнаар дуулаа. Белгородско областьһоо Н. Стариков «Выйду ль я на реченьку» гэжэ арадай дууе (уранһайханаар эшхэрэлтэ) бэрхээр гүйсэдхөө. Т. Окулова, Ю. Юрков гэгшэд (Молотовско область) «Минии барабан» гэжэ зугаа дууе амжалтатайгаар дуулаба.

Молотовой нэрэмжэтэ артелиин гэшүүн М. Дакпай гэгшые (Тувинска автономно область) харагшад халуунаар амаршалба. Түрэл хизаарайгаа гоё һайхание ба баялигые магтан дуулаһан колхозой хонишоной дууе тэрэ дуулаһан байгаа. Псковско областиин Печерско районой промкомбинадай өёдолшо Е. Лебедева, Карамышевска районой Культурын байшангай инструктор Т. Николаева гэгшэд «Хоёр агрономууд тухай» частушкануудые дуулаа.

Тульска областиин Богородицко районой культурын таһагые даагша В. Подрезов С. Васильевай «Росси» гэжэ шүлэгые сэдьхэл хүдэлгэмөөр уншаба.

Багша В. Зайцев гэгшээр хүтэлбэрилэгдэһэн Чкаловска областиин Покровско районой Культурын байшангай баянистнуудай ансамбль ехэ амжалта туйлаа.

«Шэнэ квартирада зөөһэн тухай шудхагша Иван Козыревой өөрөөн» гэһэн В. Маяковскиин шүлэгые Пензенскэ областьһоо М. Щедухин гэгшэ шадамар бэрхээр уншаа.

Читинскэ областиин Карымска районой Урульга тосхондо ажаһуудаг 33 хүнүүдһээ бүридэһэн симфоническа ансамбль (хүтэлбэрилэгшэнь—багша А. Маккавеев) ород темэнүүдээр фантазинуудые ехэ бэрхээр наадаба. Сталинградска областиин Котельниковско МТС-эй комбайнер М. Миронов ансамблиин наадалга доро «Эхэ орон» гэжэ арадай дууе дуулаа.

Калужска, Кировскэ, Свердловско, Рязанска, Сталинградска, Тульска болон Чкаловска областьнуудай ба Марийска АССР-эй колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглуулагдамал оркестр болон нэгэдүүлэгдэһэн ород арадай инструментнүүдэй оркестрнууд «Реве тай стогне Днипр широкий» гэжэ украин арадай дууе ба А. Андреевэй «Концертнэ вальс» гэжэ дууе дуулахадаа һайн мэргэжэлтэй байһанаа харуулаа. Калужска областиин Малоярославецкэ районой багша Г. Громадская гэгшэ энэ оркестрын наадалга доро «Ши харгы руу юундэ уйдхартайгаар харанабши» гэһэн ород арадай дууе гоё һайханаар дуулаба.

Бүлэг акробадууд Н. Мартюшева, А. Шахурина (Свердловско область), П. Новиков (Брянска область), Т. Алявдина, И. Романовский (Горьковско область), Н. Нечаева ба В. Крючков (Молотовско область) гэгшэдэй наадалгые хүнүүд ехээр һонирхон хараба.

Һонирхолтой пляскануud болон хороводууд концертдэ харуулагдаа. Калининска районой Культурын байшангай хатарай коллективтэ хабаадагшад өөһэдынгөө зохёоһон «Лёнок» гэжэ хатар наадахадаа колхознигуудльиоводуудай ажалые харуулаа. Астраханска областиин Икрянинска, Зеленгинскэ болон Красноярска Культурын байшангуудай хатарай суглуулагдамал коллектив ородой кадрилиие гүйсэдхэбэ. Свердловско областиин Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай ба Висимскэ районой Культурын байшангай хатарай коллективэй хатарагшад «Хуримай уральска дууе» дуулаа. Московско областиин хатарагшад мүн лэ амжалтатайгаар наадаа. «Колхозно вечертэ» гэһэн пляскда областиин арбан хоёр районуудай хүбүүд, басагад хабаадалсаа.

Кубаниин ба Доной колхознигууд хасагуудай солбон пляскнуудые харуулба. Дагестанска АССР-эй Буйнакска районой, Башкирска АССР-эй Учалинска болон Давлекановска районуудай хатаршад, Бурят-Монголой АССР-эй Закаменай аймагай дуунай болон пляскын ансамбль арадай пляскнуудые амжалтатайгаар наадаба.

Концертдэ хабаадаһан бүхы 1500 хүнүүд һүүлдэнь В. Мураделиин «Советскэ патриодуудай марш» гэһэн дууе туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр дуулаһан байна.

Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин Бүхэроссийска харалгын һүүлшын концерт туйлай ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө. Тэрэ концерт хадаа социалистическэ деревнийн культурын һалбаран бадаржа байһые, арадай творчествын баялигые эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагшад И. М. Туманов, В. Г. Соколов, В. Ф. Рындин, Т. А. Устинова, СССР-эй арадай артистка В. В. Барсова харалгын уранһайханай талые хүтэлбэрилөө.

Нүхэд Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Н. М. Шверник, Н. Н. Шаталин, А. Н. Косыгин, В. А. Малышев, РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ А. М. Пузанов, СССР-эй ба РСФСР-эй Министрнүүд, Москва городой партийна ба советскэ эдэбхитэд, предприятинуудай түлөөлэгшэд, наука, литература ба искусствын ажал-ябуулагшад концертдэ байлсаа.

(ТАСС)

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезддэ

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезддэ, тэрээгээр дамжуулан, арадта эрдэм дэлгэрүүлдэг советскэ интеллигенциин түрүү отрядуудай нэгэндэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет амаршалга хүргэнэ. Советскэ интеллигенци өөрынгөө арадта, коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэнэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общество эрдэмтэй элдэб һалбаринуудаар жэл бүри миллион гаран лекциинүүдые эмхидхэхэ зуураа, ажалшадые коммунистическэр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта хэнэ, бүхы хүдэлмэришэд болон тарыашадые культурна ба эрдэмтэй болгохо гэһэн түүхэтэ зорилгоёо түргөөр шиидхэхэ хэрэттэнь Коммунистическэ партида ба Советскэ правительствода туһална.

Ажалшадые эдеэ хоолой болон промышленна товарнуудаар хангалтые хоёр-гурбан жилэй турша соо эрид ехэр дээшэлүүлхэ гэһэн шухала зорилгые бэелүүлхын түлөө Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро бүхы советскэ арадай амжалтатайгаар тэмсэжэ байһан оршон байдалда Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезд сугларба. Эгээл иимэһээ научно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие коммунистическэ барилгын практикатай үшөө нигтаар холбон зохилдуулха, хүдөө ажахые шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжээхэдэнь колхознигуудта, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ зохихо туһаламжа үзүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа ба эрдэмээ үгэхэ гэһэн арюун һайхан зорилго Бүхэсоюзна обществын бүхы организацинуудай үмэнэ, бүхы советскэ интеллигенциин үмэнэ табигдана.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай мүнхэ һургаалые, мүнөө үеын наука ба техникын шэнэ туйлалтануудые арад олониитын дунда нэбтэрүүлхэ, манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ промышленностиин ба хүдөө ажахын новаторнуудай түрүү дуй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн хүндэтэй зорилгоёо өөрынгөө зергэнүүдтэ 300 мянган хүнэй коллективые бүридүүлһэн политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общество нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байха гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет найдамтайгаар мэдүүлнэ.

Манай алдарта советскэ интеллигенци мандахэ болтогой!

Манай агууехэ советскэ арад — коммунизм байгуулагша арад мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезд нээгдэбэ

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын хоёрдохи съезд союзуудай Байшангай колонно зал соо апрелиин 2-то хүдэлмэрээ эхилбэ. Съезддэ 700-гаад шахуу делегадууд ерээ. Олон тоото айлшад хабаадалсана. Элитэ эрдэмтэд, ниитын ажал-ябуулагшад, литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин ба колхозно деревниин новаторнууд зал соо байлсана.

Академик Б. А. Введенский тобшохон үгэ хэлэжэ съездые нээбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ съезддэ ерэһэн амаршалгын текстые КПСС-эй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин Таһагые даагша нүхэр В. С. Кружков уншажа үгөө. Тэрэ амаршалгые хүнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын правлениин хүдэлмэри тухай тоосоое правлениин түрүүлэгшэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын науканнуудай Бүхэсоюзна академиин бодото гишүүн профессор И. Д. Лаптев хэбэ.

(ТАСС).

Хүдөө ажахын фильмнүүдэй Бүхэсоюзна фестиваль дүүрэбэ

Хүдөө ажахыгаар научно-популярна болон һуралсалай фильмнүүдэй Бүхэсоюзна фестиваль болоҗо дүүрээ.

Фестивалиин үедэ 200 янзын фильмнүүд харуулагдаа. Гансахан Российска Федерациин тосхонуудта гурба һарын турша соо тэдэ фильмнүүдые 6 миллион колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэришэд хараһан бүйна.

Жэшээнь, Украинада, фестивалиин үедэ хүдөөгэй харагшадай тоо гурба дахин олошорсо. СССР-эй арадуудай 18 хэлэнүүд дээрэ оршуулагдаһан «Ногоон квадрадууд тухай хөөрөөн» гэжэ кинокартина түйлай ехэ амжалта туйлаа. «Ехэ һу һаагша мастернууд», «селекциин мичуринска методүүд», малажалай ба ургамалай талаар, полевой шэнэ культурануудые байгуулха талаар эсэгэ ороной наукын туйлаһан амжалта тухай энэ киноочеркнуудые харагшад мүн лэ хараа.

Хүдөөдэхи кинонуудай тоо фестивалиин үедэ нилээд олошороо. Тон холын һуурин газарнуудые хангахын тулада нүүдэл тусхай кинолекториннуд байгуулагдаһан байна.

(ТАСС).

Украинска ССР. Крымскэ областиин Симферопольско МТС-эй механизаторнууд свёкло, морковь, шпинат болон овощной бусад культурануудые тарижа эхилээ. «ХТЗ-7» гэжэ маркын трактортa холбогдоһон «СОН-2,8» гэжэ сеялкэ мүнөө жэл түрүүшынхеэ хэрэглэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трактурист комсомолец А. А. Лашков, сеяльщик В. Е. Загорульско гэгшэд Симферопольско районой Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо столовый свёкло тарижа байна.

ТАСС-эй фотохроникэ.

Полевой хүдэлмэринүүдые үргэн далайсатайгаар ябуулая!

Эртһын борнойлго дээрэ

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). **Ново-Брянска, Курбын машинно-тракторна станциин механизаторнууд харьяата колхозуудтаа гаража, тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые эхилбэ. Апрелиин 1-дэ Ново-Брянска МТС-эй гурбан тракторна бригадануудхарьяата колхозуудайнгаа полинууд дээрэ эртын борнойлго хэжэ захалба. Нүхэд Ерлов, Тютрин, Яковлев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадануудТельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ апрелиин 1-дэ 110 гектар пар ба намарай пар борнойлоо. Эдэ бригадануудай механизаторнууд түрүүшын үдэр нормоёо дүүргэбэ.**

Мүн Курбын МТС трактор машинануудаа харьяата колхозуудтаа гаргажа байна. Нүхэр Ерофеевэй хүтэлбэрилдэг № 11 тракторна бригада «1-е Мая» колхозой поли дээрэ эртын борнойлго эхилбэ. Түрүүшын үдэр эндэ 20 гектар намарай пар дээрэ шиигнойто барингдаа. Энэ бригадын трактурист Пахомов үдэрэйнгөө даалгабариие 110 процент дүүргэбэ.

«1-е Мая» колхозой гэшүүд мүнөө тарьяанайнгаа газар дээрэ һайрамай уһа тогтоожо байна. 8 гектар тарьяанай газарта һайрамай уһан тогтоогдоо.

Үдэр ерэхэ бүри дулаан болоҗо, тарилгын урда тээхи хүдэлмэринүүд үргэдэжэ байна. Курбын МТС-эй комсомольско-залуушуулай тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Базаров) Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо, нүхэр Белых гэдэгэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо гараба.

Д. Баданов.

Тарилгын урда тээхи хүдэлмэри

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Аймагай олонхи колхозуудэртын борнойлго хэлэн үдэрэй турша соо хэжэ байна. Ульяновай нэрэмжэтэ, «Красное Знамя» колхозуудэнэ хүдэлмэриие дүүргүүтэй байна.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Погранична МТС-эй 1-дэхи тракторна бригадын трактористнууд Рахматулин, Сушилов гэгшэд мартын 29-дэ пар ба намарай пар борнойлжо эхилээ. Түрүүшын үдэр эдэ хоёр 50 гектар намарай пар борнойлоо.

«Красное Знамя» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Кяхтын МТС-эй 9-дэхи тракторна бригада эртын борнойлго эхилбэ. Энэ бригадын механизаторнууд хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ уялга абаа. Эдэнэр газарай хүрьһэндэ шиигнойто бариха хүдэлмэри түргэнөөр ябуулжа байна. Мүнөө энэ колхоздо 400 гектар пар ба намарай пар борнойлогдоо.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Кяхтын МТС-эй нүхэр Дашеевэй хүтэлбэрилдэг 2-дохи тракторна бригада полевой хүдэлмэридэ оробо. Түрүүшын үдэрнүүдтэ энэ бригадын механизаторнууд Хилгандуй гэжэ газарта бургааһа боролжо отолжо хаяа. Газарай гэдэхэтэй хамта эндэ шэнэ газар хахалагдаха юм. МТС-эй хуушан трактористнуудай нэгэн трактористка Гармажапова борнойлго эхилжэ, түрүүшын хоёр үдэр соо 100 гектар газарта шиигнойто бариба.

И. Яхно.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЗАЛУУ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ СЛЁТ

Һаяхан аймагай центр—Хоринск тосхондо Үдын ба Хориин МТС-үүдэй залуу механизаторнуудай слёт болобо. Тус слёдто дүшэ гаран залуу механизаторнууд хабаадалсажа, «Орон дотор орооһо таряа үйлэдбэрилгые саашадань ехэ болгохо, шэнэ ба боро газарые ашаглаха тухай» партиин ШК-гэй Пленумэй тогтоол ба аймагай залуу механизаторнуудай зорилго гэһэн темээр партиин райкомой секретарь нүхэр А. Г. Рандинай элидхэл шагнаа. 14 механизаторнууд үгэ хэлэжэ, өөһэдынгөө дуй дүршэл, туйлаһан амжалта тухай, мүнөө хабар хайшан гэжэ хүдэлмэрилхэ тухайгаа хэлэһэн байна.

Слёдто хабаадагшад мүнөө хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ талаар социалистическэ уялга абаа.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН

Ханда Бадмаева Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишаар арба гаран жэлэй туршада хүдэлмэрилхэ зуураа, ниитын мал харуулһалгын нилээд баян дүршэлтэй болоо. Эрхим ажалайнгаа ашаар жэл бүхэндэ һайн амжалта туйладаг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тугалнуудые эхэһэснь һалгаан тэнжээхэ метод түрүүшынхиеэ хэрэглэжэ, һаамхай үнеэн бүриһөө 834 литр һу һаагаа, абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Мүнөө энэ түрүү һаалишан үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Энэ жэлдэ абаһан түлнүүдээ бултыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, үнеэн бүриһөө 1100 литр һу һааха уялга абанхай.

ЗАЛУУ ТРАКТОРИСТНУУДЫЕ ҺУРГАЖА ГАРГАБА

Хориин ба Үдын МТС-үүдэй дэргэдэ трактористнуудые бэлэдхэхэ дүрбэ һарын курсынууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Тэндэ хамтадаа 33 залуушуу эдэбхитэйгээр һуралсажа, мүнөө һуралсалайнгаа программые дүүргээд, В. Чимитов, С. Имеева (Хориин МТС), Р. Холмогоров, Ю. Красноперов, В. Кирилов (Удын МТС) ба бусад эрхимээр һуражамшалгалтануудаа һайн сэнхэлтэйгээр үгөө.

Мүнөө һуража гараһан залуу механизаторнууд поли дээрэ түрүүшынхиеэ хабарые үргэлжэлүүлхаар бэлэн байна.

414 БУЛГАН ТУШААГДАБА

1953 оной IV квартал соо, мүн 1954 оной I квартал соо Хориин аймагай ангуушад 414 булга барижа гүрэндэ тушаагдаһан байна. Эрхим ангуушад Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц. Гармаев 25 булга, 3 үнэгэ, 85 хэрмэ тушаажа, ан бариха сезонно тусэбэ 960 процент дүүргээ.

КОМСОМОЛЕЦУУД ХҮДӨӨ ГАРАНА

Тус аймагта шэнэ ба боро газар элдүүрилэлсэхээ республикын промышленна предприятинуудһаа 18 комсомолецууд ерэһэн байна. Тэдэнэй жэшээгээр аймагай промышленна предприятинуудһаа комсомолецууд хүдөө гарахаяа ВЛКСМ-эй райкомдо мэдүүлгэнүүдые барина. Хориин лесопромхозой Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй участогай электромеханизаторнууд А. Садовский, И. Воробьев гэгшэд Хориин МТС-тэ комсомольско путёвкоор эльгээгдээ. Мүн шофёрнууд Доржиев, Косыгин гэгшэд мүн лэ МТС-тэ хүдэлмэрилхэеэ гараба. Мүнөө ВЛКСМ-эй райкомдо «...шэнэ ба боро газар элдүүрилэлсэжэ, түрүү партиингаа ЦК-гэй тогтоолыень дүүргэлсэхыемнай гартыг гаһэн мэдүүлгэнүүд залуу патриодуудһаа орожо үргэлжэлөөр.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

„ОРОД-БУРЯТ-МОНГОЛ СЛОВАРЬ"

Хэблэгдэжэ байна

Ородһоо бурят-монгол хэлэн дээрэ болгожо хэгдэдэг оршуулгын шанарые нарижуулха, һайжаруулхада туһатай, гадна ород хэлэ шудалхада туһатай хүтэлбэринүүдэй ехэ шухала хэрэгтэй байһые хараадаа абалсан, Культурын научно-шэнжэлэлгын институт 1949 оной һүүл багта «Ород—бурят-монгол словарь» зохёожо эхилһэн байна.

Энэ словарь зохёолгодо Д. Ч. Чернинов, Ц. Д. Цыбиков, М. Н. Имехенов гэгшэд хабаадаа; филологическа науканнуудай кандидат Ц. Б. Цыдендамбаев тэрээниие редактировалаа.

Хари ба национальна словарьнуудай гүрэнэй хэблэлдэ хүдэлдэг уладуудай зохёоһон «Словник» манай словариин ород талань болоҗо, гол түлэб абтаһан байна.

«Ород—бурят-монгол словарь» соо 40000 гаран эхин ород үгэнүүд, тэдэнэй олон янзын удханууд, нилээд олон үгэнүүдтэнь хэдэ хэдэн жэшээнүүд оршуулан үгтэнхэй.

Мүнөө үедэ энэ словарь Москва хэблэлдэ бэлэдхэгдэжэ байна. Тэ гранкануудынь (корректура) Ку турын научно-шэнжэлэлгын институтда ерэжэ эхилээ.

Алдуу эндүүтэй зүйлнүүд «Ор—бурят-монгол словарь» дүүшөөл бии ёһотой гээд һанагаа. Тнимэ ушарһаа тэрэ ерэжэ эхилэ словариин гранкануудые уншаа өөһэдынгөө ажаглалта болон һанаа жанууудые үгэлсэжэ байгыт. Культурын научно-шэнжэлэлгын институтай зүгһөө научна хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод, оршуулшад, багшанар, студентнэр бүр бусадта хандагдаха байна. Зүгөө ажаглалтануудаа та нүхэдэй тургэн үгөөд байбал, корректурые заһабарида саг соонь оруулагдаа шадагдаха байһыень тайлбарлаа хэлэхэ ушартай болоно.

Словариин корректура Культурын институтай научна библиотекэдэ байха.

ОРОЛДОЛГО

(ОЧЕРК)

Намарай бүрхэг хии бараан үдэр. Саһа бороо хоёр холиссолдон, хирэ хирэ болоод лэ шэдэлнэ. Нэгэ замхажа, нэгэ шангадажа байлан һалхин огторгойгоор хара үүлэнүүдые иишэ тиишэнь туужа бөөгнэрүүлнэ. Энэ үдэртөөшье үүлэнэй забһараар нараная гэрэл шагаагаагүй, ой тайга соогуур бүрьялан урдажа байгаа Итанца горхоной нюргые гэрэлтүүлээгүй. Энэ үдэр Анна Николаевна Макарова капуста дабһалжа байһан аад, үе үе болоод лэ сонходоо ошожо шагаана. Уданшьегүй, моторой абяан дуулдажа, «одоол ерэбэ ха» гэжэ Анна Николаевна һанаагаа амарба. Макаровагай сонхоһоо үшөө холо болоогүй байхадань, углуутай саанаһаа ашаатай машина харагдажа, овощехранилищи руу годироод ябашаба. Анна Николаевна хүбэнтэй хүүртиг яаралтайгаар нэмэрэдэ, газаашаа гүйжэ гараба.

Тиигээд хоёрдохи бригадаһаа асарагдаһан хартаабхын хатаагдаагүй, нойтон ба шабартай зандаа байхадань:

—Овошехранилищияа нээхэгүйб, түлхюурлэшье үгэхэгүйб, — гэжэ Анна Николаевна дутэ халдахаабагүй.

Шофёршье, ашаа буулгахаяа ерэһэн колхознигуудшье хартаабхаяа тушаажа үгэхэ гээд, хэлэжэ, гуйжа ядаба. Анна Николаевна үрэһэнэй хартаабхые иимэ зандань адхуулхаяа огто таһа арсаа һэн.

—Үгы энэ Александр Ефимович хаанаб, юундэ ерэгүйб?

—Бидэнэр бригадирай заабаришан бэшэбди, тэрэ манда мэдэлтэй бэшэ. Манай бригадын хартаабхын ямаршье байхада танда юун хамаа байгаа юм,—сэжэ нэгэ басаган сортоотойгоор дуугараад, машинын саагуур ороодхибо. Хэбэрынь, хатуушагшье һаа, эүб юумэ хэлдэг зеньевойн урдаһаа сэхэ харахаяа зүрхэсэһэн байгаа ха.

Анна Николаевна тэрэ басагые гарһаань барижа, овощехранилищи соо оруулаад, эрхим шанартай, шэлэгдэмэл хартаабхын хүрэнгэ харуулһайб гэжэ абһаар һанаһан аад, тиигэнгүй, гэртээ орошобо.

Тэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд Анна Николаевнагай буруушаалые тоонгүйгөөр, тарьянажалай хоёрдохи бригадын хартаабха абахыень баадхажа, өөрынхеэрээ шиидхэһэн байгаа.

Мүнөө болоод байхада Анна Николаевна юундэ тэдэнэй үгэ дуулаа һэн биб,—гэжэ өөрыгөө хараадаг, тиигээд хартаабхадаа тон ехээр һанаагаа зобон, үглөөгүүр бүри хранилищидаа орожо, хүрэнгэеэ илгажа эхилдэг. Үбэлдөө олон арбаад тонно хартаабха үжэнхэй ба хүлдэһэн хартаабхануудһаа гурба дахин сэбэрлэгдээ, ажал ехэтэй энэ хүдэлмэри хэхын тула олон хүн хэрэгтэй байгаа.

Бригадир Калмыков бригадынгаа хүдэлмэри тухай һонирхон, хэдыдээ эндэ ерэжэ, хартаабхын үрэһэнэй ямараар хадагалагдажа, илгагдажа байһаниие шалгагша ааб гэжэ звеньевой ехэтэ хүлеэжэ байдаг һэн. Тэд бригадир нэгэшье дахин ерээгүй. Гэбэшье, хартаабха таридаг түрүүшуулэй жэшээгээр эгээл мүнөө үедэ үндэр баян ургасын үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэй гэжэ тэрэ ойлгохо ёһотой байгаа. Тэд бригадирай өөрынгөө хүдэлмэриһөө зайсажа, овощехранилищиин хажуугаар ябахадаа тэрэн худар шагааншьегүй үнгэрдэг байхадань, Анна Николаевна хартаабхынгаа хүрэнгые гутаахагүйн түлөө юушье хэлгүй һууха ёһотой аал? Макарова олон айлнуудта ябажа, эхэнэрнүүдтэй хөөрэлдөө, тэдэнэр хэлээшьень яһала ойлгоо даа. Мүнөө олон колхозницануудоролдосотойгоор хүдэлжэ, хартаабхыень илгалсажа байна. Анна Николаевна сэдьхэлээ хананхай. Тарилгын үедэ хартаабхын үрэһэ бэдэржэ, иишэ тиишээ гүйлгэлдэхэ, энээндээ мүнгэ зөөри, үдэр сагаа һалгааха хэрэгтүй бшуу. Тарилга хэхэ гэжэ хараалагдаһан газартань өөрын үрэһэ хүрэнгэ яһала хүрэхэ. Түсэбыншье бага бэшэ юм. Үндэр баян ургасашье абаха хэрэгтэй. Гансахан Макаровагай звено арбан гектарта тариха юм.

Жэлһээ жэлдэ га бүриһөө гурбан зуу ба дээшэшье центнер ургаса үгэдэг, деревни шадарайнь Круголик гэжэ участогта мал орожо, звеногойхидые ехэ зобоодог һэн. Тиихэдэ ямаад тэрээн соо оройдоошье гарадаггүй шахуу байгаа. Тэд ехэ ургаса үгэдэг иимэ һайн участогайнгаа хэды гамтай байбашье, деревниһээ холын, ондоо участок үгыт гэжэ Анна Николаевна колхозой правленидэ хандаһан байгаа. Нёдондо ганданги жэл байбашье, арбан гектар шэнэ газар дээрэһээ звено мянга зуун центнер һайн хартаабха хуряажа абаа. Энэнь колхозой бусад хартаабха таригшадай далан дүрбэн гектар дээрэһээ хуряаһан ургасаһаа арба дахин ехэ байба.

Мүнөө жэлдэ Анна Николаевна найман гектар дээрэһээ га бүрнин хоёр зуун центнер, тиихэдэ хоёр гектар дээрэһээ га бүриин гурбан зуун центнер хартаабха хуряаха уялга абанхай. Энэ эхэнэр үгэеэ хии тала руу хаядаггүй юм. Нүхэр Макарова долоон жэлэй турша соо ажаллаха зуураа, өөрынгөө хэрэгтэй мастер болоо.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөнһөө Макарова тон ехэ баяртай бусаа бэлэй. Иимэ зүблөөн дүрбэ һарын саада тээ болоһон байгаа. Энэ зүблөөнһөө бусахадань, Екатерина Павловна Неизвестных, Прасковья Алексеевна Ильина болон звеногойнь бусад гэшүүд:

—Лукерья Прохоровна Шурыгинатай, Елена Гавриловна Орловатай уулзаа гүт? Хөөрэлдөө гүт? Манай звено тухай тэдэнэр юу хэлэнэб?—гэжэ байжа өөрынгөө звеньевойһоо ехэтэ һонирхон асуугаа һэн.

—Уулзааб, хөөрэлдөөб. Бидэнэй хүдэлмэри тухай һурахадань балайшье һайрхамаар юумэ байгаагүй. Үгэ хэлээб. Трибунада гарахадаа таанадаа һанааб. Юунһээшье эхилхзеэ ойлгожо ядан, удаахан лэ дуугай байгаал хаб. Хэлэжэ эхилхэнь лэ бэрхэгэй байгаа. Һайнаар хэлээ гүб, муугаар хэлээ гүб—мэдэнэ гүйб. Звеногойнгоо хүдэлмэри тухай, бэрхэшээлнүүд ба дутагдалнууд тухайгаа, мүнөө жэлдэ ямар уялга абаһан тухайгаа хэлээб даа.

Зүблөөн дээрэһээ дуулаһан, мэдэһэн юумэеэ звеньевой дууһыень хөөрэбэ. Тииһэн бэеэрээ иигэжэ хэлэбэ:

—Эндэһээ иишэ хүдэлмэреэ бүри һайнаар хэжэ орохол болообди. Манай звено тухай мүнөө бүхы республика дуулаба гээшэ. Үндэр ургаса абажа шадаагүй һаа, аргагүйхэн лэ аягүй байха бшуу даа.

—Үгеэ үгэхынь үгөөбди, теэд тэрэнээ дүүргэжэ шадаха гээшэ гүйбди? Бидэниие баһа шэнэ участогта ошогты гэжэ байна бэшэ гү? Нёдондонойнгоошье газарые хүсэд шэнжэлжэ, ашаглажа үрдеэгүй байхадамнай баһа ондоо тээшээ зөөгты гэжэ байха, хайшаашье юумэ гээшэб?!—гэжэ Прасковья Алексеевна сүхэрэнгеэр дуугарба.

—Манай полиие хэндэ үгэхээеэ һанаа гээшэб? Бидэнэртэй юундэ хөөрэлдөөгүй гээшэб?—гэжэ звеньевой гайхаба.

—Огородой бригадада, тэдэндэ үгэхээеэ һанаа юм ха,—гэжэ Екатерина Павловнаань һанаа алдаба, — тиигээд бидэндэ зэргэлээшэ полиинь үгөө, яагааб даа нөөхи, үнгэрэгшэ намартаа соломотоёо хахалагдааша участок ха юм даа.

—Һамгадуудни, таанадни юундэ уйдаба гашуудабат?—гэжэ Анна Николаевна энеэн, гэрэлтэй сэнхир нюдөөрөө өөрынгөө нүхэдые инагаар хараба,—нёдондо энээнһээ байха бэрхэшээлые дабажа гараа хамнайбди. Һанана гүт, тяпканнуудаа бариһан зандаа поли дээрээ хоноо бэшэ һэн гүбди? Теэд хүдэлмэреэ хүшэхүрэжэ, бараг һайн хартаабха ургуулаа ха юм биибди. Одоошье май һарын ерэхэдэ хартаабхаяа квадратно-гнездовой аргаар тарихаяа гарахабди. МТС-эй машинануудманай хүдэлмэриие нилээд хүнгэдхэхэнь гээшэ, гараараа ехэ юумэ хэхэгүйбди. Иигээд байхада лэ бидэнэр участогаа шадаал һаа, түргэнөөр абажа, тарилгада бэлэдхэхэ болонобди. Агрономическа наукын заабариие бэелүүлэнгүйгөөр ургаса абажа шадахагүйбди.

Махаровагай ехэ найдамтай бардамаар дуугархадань, звеногойхидынь һанаагаа амарба. Гэбэшье, Анна Николаевна колхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэ дураа гутажа, олохон юумын түлөө зосоогоо һанаа зобожо байба. Звенодо гаран участок таһалжа үгэхээеэ, хартаабха тарилгын саг үргэлжын зүбрийдхэхээеэ колхозой правленилайшье яарадаггүй байгаа. Засуудалнууд аяар январь болохойно шиидхэгдэбэ.

Мүнөө Макаровагай звеноолуун хүдэлмэри гүлэг дундаа ябажа байна. Хартаабхын үрэһэн гагдажа дүүрэхэ болоо. Звеногойхид үдэр бүри дүрбэн морёор үгэ ток дээрээ наг шэбхэ шэрэнэ. Хаан гаран тонно иимэ үгэжүүлгаргагдаа. Гушан центнер шуунай аргал, мүн лэ эды шэнэ үнэһэн суглуулагдаа.

Анна Николаевна шэнэ участогайнгаа хүрьһэнэй шанар мэдэлтэрэниие шалгажа үзэхые хүсэ. Энэ хүдэлмэридөө колхозойнгоороном Фоминһоо туһаламжа хүлэ. Агрономһоо зүбшэл эрижэ звеньевой нэгэнтэбэшэ хандаа юм, ушаа тогаймнай газарай хүрьһэнһөө ямарбо абажа, лабораторидоо шалгуулгыт гэжэ хэлээд үзөө юм. Тэ агрономынь мүнөө дээрээ ямарааа харюу хэлээдүй байнаар. Гэхэ ха, агроном Фомин өөрөөшье ирэ, нааагаа зобохо, звенодо туһалха, ямар нэ участогтань ямар минеральные үгэгжүүлгэ оруулха хэрэгтэйб гэ заажа үгэхэ үүргэтэй байгаа.

Артельнэ ажахыгаа улам бэхижэ, арьбажуулхын түлөө Анна Николаевна Макарова болон тэрэ нүхэд иигэжэ оролдожо байна. Тэ мэһээ иимэ үсэд бэрхэ, оролдосо хүнүүд өөһэдынгөө участок дээрэ һэ хэды шэнээн ургаса абаха, ааа, тиимэ ургаса абахал бэ гэжэ һанагдана.

Д. Хилтухин.

Прибайкальска аймаг

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз

ерманиин Социалистическэ единэ партиин IV съезд дээрэ апрелиин 1-дэ нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгэ

удэтэ нүхэдүүд!
ай съездэ, Социалистическэ партиин бүхы гэшүүдтэ ба аниин ажалшадта Советскэ ай Коммунистическэ партиин ветскэ арадай үнэн зүрхэнэй үгэй амаршалга хүргэхые зубшөөрыт **(альга ташалга).**
ынгөө ороной нэгэдэлые һэрэ, эб найрамдалда дуратай, деатическа ба бүеэ даанхай Гер- байгуулха — национальна ын шухала зорилгые шиидхэтулада немецкэ арадай түрүү дэй нэгэдэжэ байһан оршон да Германиин Социалисти- единэ партиин дүрбэдэхи боложо байна. **(Альга ташал-**

рманска милитаризмые һэрлэ ба Германие агрессиин дайнай шэнэ гуламта болголсүгүүсэн, Зүүн ба Баруун ниин ойртон дүтэлэлсэхын түлөй договор түргэнөөр баталгаалөө, Германиин национальна лэй түлөө, эб найрамдалай ндудай хоорондохи хани байнай түлөө тэмсэжэ байһан демократическа ба патическа хүсэнүүдэй түрүүшын Социалистическэ единэ парбайна байна.

рманиин Социалистическэ единэ хадаа германска пролетайн хүдэлөөнэй эрхи айн ревоюно ёһо заншалнуудые үргэлүлэн хүгжөөһэн байна. ГДР-тэ мэришэнэй хүдэлөөнэй хахаран алые зайсуулга, хүдэлмэриигиин марксистска единэ парти но хүдэлмэришэнэй партинуудмэдэлгэ танай партиин эхэ лта болоно. **(Альга ташалга).**
лмэришэн ачгиин түрүү отөө өөрынгөө арадай интересүүнэхөөр хамгаалагша байха , СЕПГ хадаа национальна ые болон оронойнгоо демоческа замаар хүгжэхэ интереые үнэтэйдэ тоолодог ГДР-эй түрүү хүсэнүүдые, бүхы деическа партинуудые бата бэациональна фронтдо нэгэдүүхагсаагаа.
ньэй саада тээ 1945 оной майа түймэрэй утаанай үшөө дэгараагүй байхада, городой йдалые гуримтай болголоберлинскэ хүн зондо хэдэн мянсветскэ офицернүүдэй туһалжа үедэ Берлинэй ямар байһые аб. Городой хүтэлбэри даалгалохоор немецкэ демократическал-ябуулагшад тиихэдэ Бертон үсөөн байгаа һэн. Нэгэ ниинь концентрационно лаүүдта зобожо тулижа байгаа, ньэ зариманиинь Гитлерээр улан тараагдаһан ба дарагдайгаа. Мүнөө харахада эхэ долтой, немецкэ арадай хүсэ ямар эхэ гээшэб, һандарасхаха ба городые һэргээн ожо талаар ямар эхэ юумэ гээшэб. Энээхэн богонихон ямар эхэ демократическа дые ба хэды олон оюун бэ политическэ ажал-ябуулагарад ургуулан хүмүүжүүлээ б. **(Нэрьемэ альга ташалга).**
лмэришэн ангиин ба таряаа союзые байгуулан бэхиСоциалистическэ единэ парол шухала туйлалта болоно. союз хадаа республикын демоеска байгуулалтын бата бэхи ууринь болоо.
Р-эй хүн зоной олонхинь проиностиин ба худалдаа найй талаар ажалладаг, үсөөн хүдөө ажахые эрхилдэг дээ демократическа үрэнние байда таряашадай удхашанар болохогүй байна. Хүдэлмэриигиин ба таряашадай союз асуудал ГДР-тэшье политиэхэ асуудал болоно, хүдэлэн анги ба таряашадай союшадань бүхы хэмжээгээр бэлхэ гэшэ Германиин Социаическэ единэ партиин түрүүшын болоно. **(Удаан альга ташал-**

ньэ ажабайдалые байгуулгада ска Демократическа Республ- ажалшад эхэ амжалтануурүйлаа. Социальна ба нацио- дарлалтаһаа сүлөөрһэн шэг түрын илалтын түлөө ньэ ГДР-эй ажалшад хадаа арадай агууехэ хүбүүн Марксын хэлэһэнэй ёһоор шухала юумэнь ажал болоһон ые байгуулна. **(Альга та-**

манска Демократическа Рес- дотор монополистическэ капиталые ба помещигүүд-юнгэй газар эзэрхэлгые усадямар удхатайб гэхэдэ, милиин ба реакциин экономичесньэ һуурине һалгааһан ябаболоно. Урдань сэрэгэй гэмба томо капиталай мэйаһан предприятинууд бүгэй зөөри болгогдоо. ГДРмышленностьда арадай секбоюу байдалтай болонхой.
ньэ помещигүүд ба юнкерэй эзэлжэ байһан 3 миллион үлүүтэй гэ газар газаргүй ба бага газартай таряашадта дамжуулан үгтэһэн байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ һайн дуранай үндэһэ баримталан таряашадай түрүүшын үйлэдбэриин кооперативууд байгуулагдаад бэхижэжэ байча, кооперативуудые, мүн үмсын таряашадые хангаха үүргэтэй МТС-үүдэй тоо олон болоно, тэдэнэй техническэ зэбсэглэлгэ ургана.

Республикын ажалшад хадаа амгалан экономикоёо хүгжөөхэ талаар ехэ ба орёо зорилгонуудые шиидхэнэ, хүнүүдэй ажабайдалые һайжаруулхын тулада материальна ба культурна баялигуудаа арьбадхана.

Республикын промышленность жэлһээ жэлдэ шууд хүгжэн дэбжэнэ. Промышленна продукциин хэмжээн дайнай урда тээхи 1936 оной-хидо орходоо 1954 оной эхеэр 177 процент болоһон байна. Республикын промышленностиин хүгжэлтэдэ туйлагдаһан энэ хэмжээн хадаа хүн зоной хэрэглэмжые улам бүри хүсэдөөр хангахын тулада товарнуудые үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ шухалын шухала зорилгые шиидхэлгэдэ эгээн ехэ анхарал хандуулха арга олгоно.

Товарнуудай шанарай, хамагай түрүүндэ, арадай хэрэглэлэй товарнуудай шанарай асуудалнуудые түрүүшын ээлжээндэ мүнөө табижа байхадаа танай парти ба правительство тон зүб юумэ хэнэ. ГДР-тэ бүтээгдэһэн бүхы товарнууд капиталистическэ оронуудта бүтээгдэһэн товарнуудта орходоо үлүү һайн шанартай байлгые гуйлаха хэрэгтэй. Энэ хадаа яһала дүүргэгдэжэ боломоор зорилго юм, немецкэ хүдэлмэришэн ангиин ба инженернүүлэй кадрын ажал хэхэ дуратай байлга, оюун бэлиг, эрдэм ба дүй дүршэл энээндэ найдабари болжо үгэнэ.

Немецкэ промышленностиин бүтээһэн эрхим шанартай зүйлнүүдэй бүхы дэлхэй дээрэ алдар сууда ороһон маркые унагаахагүй хэрэгтэй. **(Альга ташалга).**

Республикын промышленностиин хүгжэлтэдэ туйлагдаһан амжалтанууд хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын тулада бүхы шухала условинуудые байгуулна. Промышленность хадаа хүдөө ажахые машинануудаар ба үтэгжүүлгээр, промышленна товарнуудаар улам ехэ хэмжээтэйгээр хангажа шадаха байна. Ажалшадай ажана байдалые һайжаруулгада шиидхэхы удхашанартай хүдөө ажахые бүхы талаһаань хүгжөөхэ, ашаг үгэлгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь кооперацида ороһон, мүн үмсыншье ажалша таряашадта ГДР-эй хүдэлмэришэн ангиин саашадаа туһалха байһаниинь лабтай.

Хүдэлмэригүйдэлгые усадхалга, эхэнэрнүүд ба эрэшүүлэй хэһэн ажалай түлөө адли түлөөһэ тогтоолго, ажаһуудалай ба культурна байгуулалта үргэнөөр эрхилэлгэ, социальна страховани ба бусад амжалтанууд Германска Демократическа Республикын ажалшадай ехэ туйлалта болоно. Иимэ юумэ Баруун Германиин ажалшадта байхагүй.

Германиин түүхэдэ анха түрүүнээ немецкэ бүхы залуушуул, эгээл үгытэй таряашадай хүүгэд хүрэтэрөө, эрдэмдэ һураха аргатай болоо. Тэдэнэр ямаршье һургуулида һураха аргатай. Буржуазна ёһо гуримгай газарта дээдэ һургуулинуудта имагтал баян ангинуудай хүүгэдэй һураха аргатай байхада, мүнөө немецкэ ямаршье эдир хүбүүн ба басаган өөрынгөө бүхы оюун бэлигые хүгжөөхэ, өөһэдынгөө шадабаринуудые хэрэглэхэ арга боломжотой байна. Германска Демократическа Республикын залуушуул һургуулинуудые дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр өөрынгөө олоһон эрдэмэй ба шадабариингаа зэргээр ажал хүдэлмэридэ лаб ороxо байна. Эгээл иимэ арга боломжонуудай бии байһан дээрэһээ партиин хүдэлмэриие залуушуулай дунда үргэнөөр ябуулха шухала. Залуушуул хадаа ГДР-тэхи шэнэ демократическа засаг түрын найдамтай түшэг тулгуури байха ёһотой, юуб гэхэдэ, энэ шэнэ засаг түрэ хүдэлмэришэн-таряашан залуушуулда урагшаа дабшахын тулада эгээн ехэ арга боломжонуудые олгоно. **(Альга ташалга).**

Сэнгүүдые шууд химдаруулга ба хүн зоние хангалгые һайжаруулга ажалшадай ажана һайн байдалай ургалтада туһална. Хүн зондо шухала хэрэгтэй товарнуудые үйлэдбэрилгые хүгжөөлгые шангадахаха гэһэн правительствын хараа шугамай республикын ажалшадай ажабайдалай хэмжээе ойрын саг соо горьтойгоор дээшэлүүлхэ арга олгохо байһаниинь лабтай.

ГДР-эй ажалшад экономическа ба культурна байгуулалтын талаар туйлаһан өөһэдынгөө амжалтануудаар омогорхохо ёһоороол омогорхоно, тэдэнэр ерээдүйдээ һайнаар этигэнэ, тэдэндэ кризисэй ба хүдэлмэригүйдэлгын аюул тохёондохогүй юм. Америкын Холбоото Штадуудта экономическа шэнэ кризисэй түрүүшын шэнжэ тэмдэгүүд үзэгдэдэг боложо байна. Американска кризисэй нүлөөнһөө боложо байдалай улам муудахаар боложо байһантай дашарамдан Баруун Европодо сошордолго бүри ехээр ургана, үглөөдэртөө этигэхэгүй ябадал ехэ болоно. США-гэй экономикотой нигта холбоотой ба тэрээнһээ нилээд дулдыдадаг Баруун Германи хадаа баруунгерманска хүдэлмэришэдые хүдэлмэригүйдэлгэдэ хүргэхэ ба байдалыень муудхааха байһан кризисые алгасажа шадахагүй байна. Германска Демократическа Республикын экономикодо иимэ аюул байхагүй, ГДР-эй хүдэлмэришэд ба таряашадта иимэ ядаралда орохо аюул тохёолдохогүй, юуб гэхэдэ ГДР-эй хүгжэнги промышленностьда бүхы продукцияа худалдахын тулада, ГДР-эй промышленностиин үйлэдбэриин хүсэнүүдые бүриөөр хэрэглэхын ба бүхы хүн зониие ажал хүдэлмэреэр хангахын тулада тогтууритай рынок хангажа шадаха демократиин ба социализмын хүсэтэ лагерь байна хаям.

Германска Демократическа Республикын ажалшадай амжалтанууд немецкэ арадай бүхы үнэн сэхэ хаинарые баясуулдагтал адляар советскэ хүнүүдые баярлуулна.

Кайзерай ба Гитлерэй антинациональна политикын манай оронуудые хорин табан жэлһээ бага үе соо шуһата дайнда хоёр дахин үргэһэн болобошье, Советскэ Союзай арадуудай ба германска арадай интересүүд адли юм. Тэдэнэй хоорондо буляалдаха юумэн байхагүй. Тэдэнэр ахадуу шэнги эбтэйгээр һуужа шадаха ба һуухашье ёһотой. **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Германиин хүдэлмэришэн анги ба манай ороной хүдэлмэришэн анги хоёрой хоорондын ахадуугэй хани барисаанай холбоонууд капиталай дарлалтаһаа сүлөөлэгдэхын түлөө революционно тэмсэлэй түүхэдэ гүнзэгы үндэһэтэй юм.

Немецкэ арад Бах ба Бетховениие, Гете, Шиллер ба Гейниие бүхы дэлхэйдэ үгэһэн байна, тэдэниие советскэ арад хүндэлдэг, дэлхэйн культурада тэдэнэй оруулһан юмэнүүдые үндэрөөр сэгнэдэг байха юм.

Социальна сүлөөлэлтын программаар ажалшадые зэбсэгжүүлһэн, научна социализмын теориин үндэһэ һуури табигшад—Карл Маркс ба Фридрих Энгельсые немецкэ арад ба немецкэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дэлхэйдэ үгэһэн байна. Маркс ба Энгельс хадаа Германиин хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөнэй ба бусад оронуудай хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хэлбэришэгүй хүтэлбэришэдынь мүн байһан юм. Германска революционно хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй дүй дүршэлые манай парти гүнзэгыгөөр шудалһан ба дүүрэнээр хэрэглэһэн байна. Германска хүдэлмэришэн анги болбол табин жэл соо шахуу «бүхы дэлхэй дээрэ социалистическэ организациин эрхим жэшээ» байгаа гэжэ манай партиие байгуулагша Ленин заадаг бэлэй. Энэнь марксизмын зуун жэлэй оршон байлгын түрүүшын табин жэл соо хэлэгдэһэн байна.

Хэрбээ марксизм гол түлэб немецкэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үндэһэ һуури дээрэһээ урган гарһан байгаа һаа, марксизм болбол тэрээнэй оршоһон хоёрдохи хахад зуун жэл соо ородой хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй үндэһэ һуури дээрэ саашадаа хүгжэһэн ба һалбарһан байна. Марксизмын агууехэ корофей В. И. Ленин марксизмын арюун сэбэрые аршалһан, революционно тэмсэлэй шэнэ саг үедэ тааруулжа марксизмые хүгжөөһэн байна. **(Альга ташалга).**

СССР-тэ социализмын илалта, Ленинэй ба тэрээнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ Сталинай хүтэлбэри доро Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин олоһон теоретическэ ба практическа дүй дүршэл уласхоорондын удхашанартай болонхой. СССР-тэхи социалистическэ байгуулалтын теори ба практика эрхэ сүлөөтэ ажабайдал байгуулгыень бусад арадуудта тон ехээр хүнгэдхөө.

Марксизм өөрынгөө оршоһон гурбадахи табин жэлдэ ороод байхадаа, мүн баһа Хитадай коммунистическэ партиин дүй дүршэл, хүдэлмэришэн ангинь обществын шиидхэхы хүсэн болоһон арадай демократиин оронуудай марксистско-ленинскэ партинуудай дүй дүршэл, тэрэшэлэн коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай оппозициндa байдаг оронуудай —Франци ба Италиі, Англи ба США, Инди, Японі ба бусад оронуудай дүй дүршэл дээрэһээ баяжажа байдаг ба баяжахашье байна. Тиин немецкэ хүдэлмэришэн ангишье хүгжэлтынгөө шэнэ шата дээрэ, өөрынгөө зэргэнүүдэй нэгэдэлгые туйлаад, өөрынгөө марксистско-ленинскэ партиие байгуулаад, демократическа үрэниие байгуулаад байхадаа Советскэ Союз ба бусад оронуудай хүдэлмэришэн ангинуудтай суггаа мүнөө үедэ марксизм-ленинизмын агууехэ баялигые арьбажуулгада өөрынгөө ёһото хубитые оруулжа байна. **(Альга ташалга).**

Октябрьска революцида илаһан манай арадай илалтада германска хүдэлмэришэдэй ямар ехэ халуун баяр хүргэжэ байһаниие советскэ хүнүүд һанажа ябадаг. Залуу социалистическэ үрэнние дараха гэжэ һэдэһэн империалистическэ хорото аашануудта эсэргүүгээр немецкэ хүдэлмэришэдэй бодоһониие бидэнэр мартадаггүйбди.

Өөрынгөө ээлжээндэ ородой хүдэлмэришэд болон таряашад сүлөөлэлтын түлөө тэмсэлдэнь немецкэ ахадүүнэртээ туһалха гээшэ манай арюун уялга гэжэ тоолодог байһан юм. Пролетарска хани харилсаан советскэ хүнүүдэй ухаан мэдэрэлдэ батаар оронхой. Энээндэ маниие Ленин һургаа. 1918 ондо, манай оронодо үлэсхэлэн ба һандаралай болоод байһан үедэ, Германида Кайзерые унагаалгын урда тээ, ВЦИК-тэ бэшэһэн бэшэг соогоо Ленин иигэжэ бэшэһэн юм: «Империализмын муухай ан арьяатадһаа бээ сүлөөлхын түлөө тэмсэлдээ тэдэнэрэй хэсүү шанга байдалда ороо һаань, немецкэ хүдэлмэришэдтэ туһалхын түлөө томо элеватор бүхэндэ таряанай запас байгуулха гэжэ тогтооё». Советскэ Союз пролетарска интернационализмын эдэ заншалнуудые нангинаар сахидаг ба бэхижүүлдэг байна. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Германска Демократическа Республикые һэргээн бодхоолго ба хүгжөөлгэдэ Советскэ Союзай үзүүлһэн тон ехэ ба эллэб янзын туһаламжа тухай ГДР-эй ажалшад һайн мэдэдэг. Советскэ Союз Германска Демократическа Республикаһаа дайнай хойшолоотой холбоотой репарационно түлэбэри ба бусад уялгануудые хорооһон, һүүлээрнь тэрээнһээ огто сүлөөлһэн, мүн тэрэшэлэн ГДР-тэ эзэмдэлгын сэрэгэй гаргашануудые тон бага болоторнь хорооһон байна. Эдэ бүхы хүнтэлэлтэнүүд ГДР-эй ажахын хүгжэлтые түргэдхэлгэ ба немецкэ арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ туһална.

Советскэ Союз ба ГДР-эй хоорондохи харилсаанууд тухай Советскэ правительствын һүүлэй мэдүүлгэ тон ехэ удхашанартай байһанаа гэршэлнэ, энээнэй ёһоор, Советскэ Союз бусад бээ даанхай үрэнүүдтэл адляар ГДР-тэй мүн тиимэ харилсаа тогтооһон байха юм. ГДР мүнөө өөрынгөө дотоодын ба гадаадын хэрэгүүдые, тэрэ тоодо Баруун Германитай харилсаануудайнгаа асуудалнуудые өөрынгөө үзэмжөөр шиидхэхэ эрхэ сүлөөтэй болонхой. **(Альга ташалга).**

Немецкэ пролетариат ба немецкэ арад соо бии байгаа бүхы прогрессивнэ хүсэнүүд нэгэдэмэл, эб найрамдалда дуратай, демократическа Германиин түлөө тэмсэлдэ нэгэдэжэ байһан мүнөө үедэ, эб найрамдал ба демократиин бүхы лагерьтай хамтадаа ябажа Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба ашуулгүйе немецкэ арадай хамгаалжа байһан мүнөө үедэ советскэ ба немецкэ арадуудай хоорондохи хани барисаан бүри ехээр бэхижэжэ байна.

Манай оронуудай арадууд эбтэй зетэй ба хани барисаатайгаар ажаһууха ёһотой гэжэ түүхын дүй дүршэл һургана. Энэ хани барисаан гансахан манай арадуудай энхэ тайбан байдалда бэшэ, мүн Европын бүхы арадуудай энхэ тайбан байдалда шухала юм. Хэрбээ германска ба советскэ арадууд өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые гарган эб найрамдалай түлөө тэмсэхээр шиидээ һаань, Европодо эб найрамдал хангагдаа гэжэ тоолоходо болохо гэжэ И. В. Сталин тон зүб хэлэһэн байгаа.

Мүнөө сагай гол асуудал хадаа бүхы арадуудай амгалан тайбан ба аюулгүй байдал мүн.

Советскэ Союз эб найрамдалай хэрэгые эсэс хүрэтэрнь хамгаалдаг, шэнэ дайн байлдаа үүдхэгшэдэй түсэбүүдые элишэлдэг. Советскэ Союзтай хамта эб найрамдалай түлөө агууехэ Хитадай, арадай демократиин европейскэ оронуудай ба Германска Демократическа Республикын арадууд тэмсэжэ байдаг. Энэ тэмсэл дэлхэйн бүхы арадуудаар дэмжэгдэнэ. Эб найрамдалай лагерь улам бүри эбдэршэгүй ехэ хүсэн болжо байна. Хооһоруулан һандаруулгын шэнэ дайн байлдаанда арадуудые оруулхые хүсэгшэдэй гэмтэ муухай һанаашалганууд улам бүри эрид шанга эсэргүүсэлтээр угтагдадаг болонхой.

Европодохи аюулгүй байдалые хамтаараа хангаха Нинтэевропейскэ договор баталха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхые Советскэ Союз Берлинскэ зүблөөн дээрэ дурадхаһан байха юм. Иимэ договор хадаа нэгэ бүлэг европейскэ үрэнүүдые европейскэ нүгөөдэ үрэнүүдтэ эсэргүү зүрюулхэ ябадал зайсуулха, Европые хубаан хахалхын орондо тэдэнэрэй общественнэ байгуулалтада хамаархалгүйгөөр Европын аюулгүй байдалые хамтаараа хангаха хэрэгтэ Европын бүхы оронуудай олондолго хүсые нэгэдүүлхэ байгаа. Энэнь Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай принципүүдтэ тааруу байха юм. Эдэ дурадхалнуудай саашанхи хараанууд, илангаяа Германиин ерээдүй байдалда онсо ехэ удхашанартайнь дамжаггүй.

Боннско ба парижска договорнууд болбол Европые хахалан хубааха, мелитаризовалагдаһан Баруун Германяар сохилтын гол хүсэ хэһэн баруун европейскэ үрэнүүдэй агрессивнэ бүлэглэлые байгуулха зорилготой байһан туладань Европын арадууд тэдэниие дэмжэдэггүй, дэмжэжэ шадахашьегүй байна. Тиигээд дээрэ дурсагдаша договор хадаа боннско ба парижска договорнуудһаа тад ондоо байха һэн. Тиимэ дээрэһээ Советскэ Союз болбол эб найрамдал тээшэ эрмэлзэлгэдэнь харша эдэ договорнуудые буруушаадаг, Баруун Германиие ремилитаризациилые эрид буруушаадаг байна. **(Альга ташалга).**

Хамтаараа аюулгүйе хангаха Нинтэевропейскэ договорго США-гэй хабаадалсалга тухай асуудалда советскэ правительствын ямараар хандажа байһан тухайда, атлантическа пактда Советскэ Союзай хабаадалсалга тушаа асуудалые хаража үзэхөөр тэрэнэй бэлэн байһан тухайда Франциин, Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай правительствонуудта Советскэ Союзай эльгээһэн үсэгэлдэрэй нотын удхашанарынь айхабтар ехэ юм. Энэ ного болбол аюулгүй байдалые хамтаараа хангаха тухай Нинтэевропейскэ договорто эсэргүүгээр Берлинскэ зүблөөн дээрэ баруунай гурбан министрнүүдэй хэлэһэн хоёр арсалтануудые болюулха ёһотой болоно. Эдэ асуудалнуудаар советскэ дурадхалнуудые баталан абалга хадаа уласхоорондын байдалай түгшүүрилые һуларуулха, арадуудай аюулгүй байдалые хангаха ба эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ удхашанартай байха байгаа. Эдэ дурадхалнуудые баталан абалга болбол германска асуудалыешье дары түргэнөөр шиидхэлгэдэ туһалха байһаниинь дамжаггүй. **(Альга ташалга).**

Бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгууринь, бусад нацануудтай немецкэ нациин һайн һайхан хүршын харилсаатай байхын түлөө тэмсэгшэнь сохом лэ ГДР мүн байһан мэдээжэ баримтые Германска Демократическа Республика тушаа баруун зүгһөө тараагдажа байһан хүдал хуурмаг ба хардалгын үгэнүүдэй булингирта муухай долгин дадуудһаа далдалуулан нюужа шадахагүй юм.

Германиин Социалистическэ единэ партиин түүхэтэ үүргэнь хадаа тон түрүүндэ немецкэ арадые дайн сэрэгэй уналнуудай замһаа амгалан тайбан һалбаралгын замда хэтэ мүнхэдэнь шэглүүлэн оруулха ябадал байха юм. **(Удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).** Демократическа республикада эсэргүүгээр агрессивнэ этэгээдүүдэй хэлэдэг хорото үгэнүүд тушаа Ленинэй иигэжэ хэлэһые һануулхада таарамжатай байна: «Политическэ ямар юумэн дээрэһээ али зэргээр хардалга хэгдэдэг бэ, тэрэ хардалгань олон ушарта тэрээнэйнгээл зэргээр хоротой, хусахань тэрэнэйнгээл зэргээр сарьяатай байдаг юм».

Германска асуудалые шиидхэлгэдэ туһалха аргануудай нэгэн хадаа Зүүн ба Баруун Германиин хоорондоо дүтэ холбоотой бололго мүн байха юм.

Советскэ Союз Берлинскэ зүблөөн дээрэ Баруун ба Зүүн Германиин хоорондоо иимэ дүтэ холбоотой болохо программые дурадхаһан байгаа. Энэ программые ГДР-эй правительствошье дэмжэһэн байгаа. Тиин, Германиин хоёр хубинуудай хоорондохи ажахын, культурна ба бусад холбоонуудые хүгжөөлгэ хадаа иимэ дүтын холбоо байгуулгада, баруун державануудай политика дээрэһээ гараһан Германиин хубааран хахаранги байдалые усадхалгада туһалха байгаа гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Тэд Баруун тээ ажаһуудаг немецүүд ба Зүүн тээ ажаһуудаг немецүүд хоёрой хоорондын экономическа харилсаан ба культурна холбоо хүгжөөлгэдэ хэн һаад хэнэ гээшэб?

Хэрбээ хуушан Германида баруун ба зүүн областьнуудай хоорондохи эд товарай эрьесэ 4 миллиард маркһаа дээшэ байгаа һаань, харин 1953 ондо Германиин доторой худалдаа наймаанай эрьесэ миин лэ 500 гаран миллион марк болоһон байна.

Германиин тус тусгаар территориинуудай хоорондо үргэн худалдаа наймаа һэргээлгэ шухала болоһониинь элитэ. Тэд Германиин доторой худалдаа наймаае хүгжөөхэ тээшэ Германска Демократическа Республикын оролдолго хүсэеэ гаргажа байхадань, харин американска заабаряар худэлмэрилдэг боннско засагаархид ажахын холбоонуудые һэргээхэ ябадал бодото дээрээ таһалдуулжа байдаг.

Жэшээнь, хэнэйшье мэдэхээр, Рурта үйлэдбэрилэгдэдэг буладай ехэнхи хубинь машина бүтээлгын предприятинууд дээрэ болбосоруулагдахаар Германиин зүүн областьнуудта тон түрүүшээр ябуулагдадаг байгаа. Мүнөө үедэ капиталистическэ рынок дээрэ худалдалга улам бүри хэсүү хүндэ болжо байһан дээрэһээ баруун германска металлургическа промышленностиин бэрхэшээлтэ байдалда орохоньшье һаань, боннско засагаархид мүнөө үедэ ГДР-тэ булад наймаалхана арсана. зүгөөр Советскэ Союзда ба бусад демократическа оронуудта булад наймаалхаар бэлэн байдаг.

Баруун Германиин промышленностиин зарим нэгэн эзэд баяшуул социализмын лагериин оронуудтай худалдаа наймаа ба аралжаанай холбоо хүгжөөхэ шухала гэжэ боннско засаг баригшадһаа түрүүн ойлгоһон ба өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые Москвада эльгээлгэ эмхидхэһэн байна. Тэдэнэр Советскэ Союзай ажахын организациинуудтай үргэн хэлхеэ холбоо байгуулха ба худалдаа наймаа хэхэ гэлсэдэг байна. Советскэ ажахын организациинууд тэдэнэртэ һайнаар хандаха гэжэ, мүн тэрэшэлэн, хэрбээ. боннско засаг баригшад Баруун Германиин промышленна эзэд баяшуулай түлөөлэгшэдтэ һаад хэгүй һаань, тэдэнэр практическа барагһайн үрэ туйлаха бээ гэжэ һанамаар.

Тиихэтэй хамта Баруун ба Зүүн Германи хоёрой хоорондо эд товар сэхэ андалдалга хэжэ яахадаа болохогүй юм гэһэн хуулита асуудал табигдана.

Баримтанууд дээрэһээ харахада, Зүүн ба Баруун Германиин хоорондохи ажахын холбоонуудые зорюутаар таһалдуулһан ябадал боннско засаг баригшадай гэмээр болоһон байна. Культурна холбоонуудые: ГДР ба Баруун Германидахи литераторнууд, артистнууд, уранзураашад болон эрдэмтэдэй хоорондын холбоое; профсоюзна, залуушуулай, эхэнэрнүүдэй ба бусад организациинуудай холбоое хүгжөөлгэ бүһал Германиие нэгэдүүлгэдэ һаад ушаруулжа байдаг тэдэ этэгээдүүдэй гэмээр һаатуулагдажа байдаг юм. Эдэ холбоонуудые баһал али болохоор хүгжөөхэ шухала.

ГДР ба Баруун Германиин хүдэлмэришэд—шуһа мяхаараа, ангяараа ахадүүнэр мүн. ГДР-эй хүдэлмэришэд Баруун Германиин хүдэлмэришэдтэ үгэеэ ойлгуулхань, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые бэхижүүлхэ, энэ нэгэдэлые дайшалхы союз болгон, Германиие нэгэдүүлгын зам дээрэхи һаад бэрхэшээлнүүдые дабалгын шиидхэхы хүсэн болгохо байһаниинь дамжаггүй.

Германи тушаа советск политикын хэды ехэ зүб байһаниие, тус политика немецкэ арадай ажабайдалай интересүүдтэ хэды ехэ тааруу байһаниие Германиин хүдэлмэришэн анги бүри ехээр ойлгодог болонхой. Мүнөө үедэ энэ политикые Баруун Германиин социал-демократическа зарим этэгээдүүдшье ойлгодог болжо байһанайнь тэмдэг бии болсошонь, ехэхэн удхашанартай.

Советскэ правительство немецкэ арадайшье, мүн бусад оронуудай арадуудайшье интересүүдһээ үндэһэлжэ Германитай эб найрамдалай договор баталалга тон ехэ удхашанартай гэжэ тоолодог. Советскэ Союзай арадууд Германска арад шадаалһаа түргэн нэгэдэһэй, өөрынгөө түүхэдэ шэнэ саг үе—Германиин амгалан тайбан хүгжэлтын ба һалбаралтын саг үе байгуулһай гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг. Энэ хэрэгтээ германска арад Советскэ Союзай арадуудай, мүн тэрэшэлэн эб найрамдалай ба демократиин бүхы лагериин дүүрэн дэмжэлгэ хододоо олохо байна. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

***

Немецкэ арад тэдэнэй урда табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудые шиидхэхэ хүсэ өөрһөө олохо ёһотой ба олохошье гэһэн бүхы баримтанууд бии.

Немецкэ арадай дунда национальна нэгэдэлэй үзэл бодол улам дүүрэнээр хүгжэн һалбаржа байһан ябадал ба Германиин амгалан тайбан ба демократическа хүгжэлтын тала баригшадай улам олон болжо байһаниинь энээндэ бата найдуулга мүн болоно.

Германска хүдэлмэришэн ангиин революционно хатуу заншалнууд энээндэ бата найдуулга мүн болоно.

Танай партиин гэшүүд немецкэ пролетариадай хэлбэришэгүй вождь, мартагдашагүй Эрнест Тельманэй захяае нангинаар хүндэлэн сахижа байдагынь энээндэ бата найдуулга мүн болоно, Тельман харата муухайгаар алуулхаһаа хахад жэлэй урда тээ ерээдүйн «арадуудай социалистическэ хабар» тухай түрмэ соһоо немецкэ арадуудта иигэжэ хэлэһэн байгаа:

«Миниі хамаатай, миниі дурладаг арад—немецкэ арад, миниі наца

(Үргэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Германиин Социалистическэ единэ партиин IV съезд дээрэ апрелиин 1-дэ нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

...минии омогорходог наца — немецкэ наца хадаа эрэлхэг дорюун, омогтой, хатуу зоригтой наца юм».

Социализмын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байхыс Тельман захиһан байгаа:

«Зан абаряараа хатуу ба үнэн сэхэ, илалтадаа этигэнги — имагтал иимэ байгаа һаа, бидэнэр өөһэдынгөө хуби заяае эрид хубилгажа, манда даалгагдаһан түүхэтэ даалгабарине, өөһэдынгөө революционно арюун уялгые дүүргэжэ, бодото социализмын эсэсэй илалтые туйлажа шадаха байнабди». **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Манай партиин табин жэлэй үй дүршэл дээрэһээ гараһан һургаалые, сохомлон хэлэбэл, тон түрүүндэ партиин зэргэнүүдэй нэгэдэлые, эмхидхэлэй нэгэдэл, идеологическа нэгэдэлые, партиин арадтаяа, худэлмэришэн ангитаяа, таряашадтаяа, интеллигенцитэеэ таһаршагүй холбоотой байхые, олон тумэн арад зонойнгоо эрилтэ хэрэглэл тухай үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргажа байхые, ажалшадай дунда олониитын үргэн худэлмэри дэлгэрүүлхые таанарта бидэнэр хүсэнэбди.

Марксистска партида арадай этигэлһээ дээшэ этигэл байдаггүй, партидаа арад зоной хизааргүй ехэ этигэлтэй болохо гэһэн зорилгоһоо үндэр зорилго байдаггүй юм. **(Альга ташалга).**

Һэрэмжээ дээшэлүүлхэ шухала, кадрнуудаа һэрэмжэтэйгээр үдэр бүхэндэ хүмүүжүүлхэ ёһотой гэжэ манай партиин дүй дүршэл заадаг. Худэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай ба прогрессивнэ интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые өөртөө оруулжа байхадаа парти болбол тэрээндэ харша дайсан этэгээдүүдэй, ангиин дайсануудай агентурын шурган оролгоһоо, худэлмэришэн анги ба тэрээнэй партида буржуазна идеологиин үмэхэй нүлөөлэлгэһөө бэеэ аршалха ёһотой.

Худэлмэридэхи дутуу дунданнуудые элирүүлгэ ба тэдэнние хурдан түргэн зайсуулгада, алдуу эндүүнүүдые элирүүлгэ ба тэдэнние хурдан түргэн заһабарилха хэрэгтэ, арад түмэнэй үүсхэлые дэлгэрүүлгэ ба хүтэлбэридэ туһалха хэрэгтэ, партиин жиирэй гэшүүдые партиин хүтэлбэритэй нигтаруулан жагсааха хэрэгтэ шухалын шухала арга зэбсэг болбол партиин доторой демократи мүн, энэ демократиин шанга зэбсэгынь шүүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ мүн гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин дүй дүршэл харуулһан байна.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ болбол дутуу дунданнуудаа элирүүлжэ, тэдэнние зайсуулха гэжэ оролдодог түлөөдөө партиин хүсэгүйн тэмдэг бэшэ, харин партиин хүсэтэй байһанай тэмдэг мүн. Шүүмжэлэлдэ нэгэ дутуу зүйл байдагынь мэдээжэ, юуб гэбэл дайсад партиин доторой шүүмжэлэлые өөһэдынгөө интерестэ ашагладаг, шүүмжэлэлэй үедэ элирһэн дутуу дунда зүйлнүүдые партида арад зоной этигэл хэлбэрүүлхын түлөө зорюута буруугаар тэдэнэр тайлбарилдаг, хазагайруулдаг байха юм. Тиимэшье һаань, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хадаа партиин худэлмэридэ амилха агаар мэтэ хэрэгтэй юм.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ болбол партиин нэгэдэлые бэхижүүлхэ ба партийна хүтэлбэридэ партийна олониитын этигэмжые дээшэлүүлхэ зэбсэг, партияа тойруулан бүхы ажалшадые нигта жагсааха арга нүхэсэл мүн.

Партийна хүтэлбэрилгэдэ амжалта гуйлалгын найдуулга болбол районно комитедһээ областной ба центральна комитет хүрэтэр партийна хүтэлбэрилхы органнуудай худэлмэридэхи коллективность мүн. Германиин Социалистическэ единэ парти болбол Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин эдэ һургаалнуудые хэрэглэжэ, өөһэдынгөө зэргэнүүдэй нэгэдэл ба коллективнэ хүтэлбэрилгые улам ехээр бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ бидэнэр бата найданабди.

Германиин Социалистическэ единэ партиин IV съезд болбол ГДР-эй партиин, худэлмэришэн ангиин, ажалшадай, бүхы немецкэ арадай ажабайдалай шухалын шухала зорилгонуудые өөрынгөө худэлмэридэ гол болгожо табиһан байна. Энэ съезд парти ба арадай ажабайдалдахи шухала үеын дунгүүдые бүридхэжэ, ороноо нэгэдүүлхэ, эб найрамдалай, демократическа замаар хүргжөөхэ тухай национальна хүсэл зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлжо, худэлмэришэд ба таряашадай союзые бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые, промышленность ба худөө ажахые саашадань хүргжөөхэ, ажалшадай ажана байдалые һайжаруулха хэмжээнүүдые тодорхойлжо байна.

Энэ съездын худэлмэри болбол партиин бүри ехэ нигта жалсаал, дайшалхы хүсынь үлэмжэ ехээр дээшэлүүлгэ болохо бэзэ гэһэн наидуулга хэлэхыем зүбшөөгыт. **(Альга ташалга).**

Германска арадай эмхэ амгалан байдалай түлөө үрэ ехэтэй худэлмэри дүүргэхыетнай ганан съездэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Хүндэтэ нүхэд!

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет Танай съездэ иимэ амаршалга хүргэхые делегацида даалгаһан байна:

ГЕРМАНИИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ЕДИНЭ ПАРТИИН IV СЪЗДДЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет Германиин Социалистическэ Единэ Партиин IV съездэ ахадүүгэй баяр хүргэнэ.

Германиин Социалистическэ Единэ Парти болбол олон арбаад жэлнүүдэй турша соо худэлмэришэн ангиин социалистическэ эмхидхэлэй жэшээ болоһон германска худэлмэришэнэй худэлөөнэй эрхим революционно заншалнуудые бэедээ нэбтэрүүлһэн байна.

Фашистска агрессорнуудэй германска гүрэние оруулһан дайн сэрэгэй унал һандаралай һүүлээр, Германиин Социалистическэ Единэ Парти хадаа оронойнгоо демократическа хүсэнүүдые эбдэршэгүй национальна фронт болгон нэгэдүүлжэ, агресси ба дайн байлдаанай империалистическэ политикые һэргээн бодхоолгын али бүхы арга боломжонуудые үгы болгохо, Германиин хүргжэлтын шэнэ, демократическа ба эб найрамдалай замай түлөө тэмсэлдэ тэдэнние хүтэлһэн байна. Энэ замаар ябахадаа, Социалистическэ Единэ Парти болбол оронойнгоо демократическа бүхы хүсэнүүдтэй хамта Германска Демократическа Республикые байгуулгада тон ехэ амжалтануудые гүйлаһан байна.

Германска Демократическа Республика болбол арадуудай хосрондын эб найрамдалай ба хани барисаанай политикые эсэс хүрэтэрнь хатуугаар ябуулжа, эб найрамдалда дуратай арадуудай дура хүсэл бэе тээшээ батаар татаһан ба эб найрамдалай, демократиин лагерьта нэрэтэй түрэтэй һуури эзэлһэн байна.

Германиин Социалистическэ Единэ Парти болбол демократическа байгуулалтаяа саашадань бэхижүүлхын, промышленность ба худөө ажахыгаа хүргжөөхын, Германска Демократическа Республикынгаа ажалшадай материальна хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхын түлөө, нэгэдэмэл, демократическа, эб найрамдалда дуратай ба бэеэ даанхай Германие байгуулхын түлөө бүри ехэ эршэмтэйгээр тэмсэхэ бэзэ гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет найдан, тэрээндэ шэнэ амжалтануудые хүсэхэ байна.

Социалистическэ Единэ Парти — Германска Демократическа Республикын ажалшадай түрүү отряд мандаха болтогой!

Германи ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи бата бэхи хани барисаан мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет.

(Нэрьемэ, унп удаан замхашагүй альга ташалга, оваци болоно. Бүгдөөрөө хүл дээрэ бодоно. «Ура!» Советскэ Союз мандаха болтогой! Советскэ Союзай Коммунистическэ Парти мандаха болтогой! Советскэ ба немецкэ арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой! Фройндшафт! Хани барисаан! — гэһэн хашхаралдаануул зэлэлнэ!).

Берлиндэ советскэ сэрэгшэдэй памятнигай дэргэдэ веногууд табигдаба

БЕРЛИН, апрелиин 2. (ТАСС). Берлиние сүлөөлхын түлөө байлдаанда наһа бараһан советскэ сэрэгшэдэй берлинскэ Трептов-паркдахи памятнигай дэргэдэ шаналал ёһололой оршон байдалда веногууд табигдаба.

«Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаанда наһа бараһан геройнуудта хэтэ мүнхын алдар соло» гэжэ бэшэгдэнхэй венок Германиин Социалистическэ единэ партиин IV съездэ ошоһон Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци табиһан байна.

СЕПГ-гэй IV съездын президиумэй ба делегадуудай зүгһөө, арадай демократиин оронуудһаа съездэ ерэһэн коммунистическэ ба худэлмэришэнэй партинуудай делегацинуудай зүгһөө, Франциин, Италиин, Англиин, Грециин ба бусад коммунистическэ партинуудай делегацинуудай зүгһөө мүн лэ веногуу табигдаһан байна.

Веногуудые табилгын ёһолол дээрэ: СЕПГ-гэй IV съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин эльгээһэн, КПСС-эй ЦК-гэй президиумэй гэшүүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр А. И. Микоян, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр М. А. Суслов, «Правда» газетын главна редактор нүхэр Д. Т. Шепилов, нүхэр А. А. Смирнов составтай делегаци, тэрэшэлэн Советскэ Союзһаа ГДР-тэ һуудаг посол нүхэр В. И. Семенов байлсаа.

Веногуудые табилгын ёһолол дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд ба кандидадууд, тэрэшэлэн арадай демократиин оронуудай коммунистическэ болон худэлмэришэнэй партинуудай делегадууд, Франциин, Италиин, Англиин болон бусад оронуудай коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэд байлсаа.

Хитадай Арадай Республика Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба

ПЕКИН, апрелиин 2. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай Арадай Республикын ба Германска Демократическа Республикын хоорондо 1954 ондо товарнуудые андалдан абалсаха ба түлөөһэнүүд тухай хэлсээн мартын 30-да Берлиндэ баталагдаа. Хоёр ороной худалдаа наймаанай делегацинуудай хэлсээнүүд хани харилсаанай ба үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

Хитадай Арадай Республикын зүгһөө гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо Сюй Сюэхань, Германска Демократическа Республикын зүгһөө — гадаадын ба дотоодын худалдаа наймаанай министр Грегор хэлсээндэ гар табяа.

Хэлсээнэй ёһоор Хитад хадаа ашагта малтамалнуудые, нооһо, торгон бүд, ангай арһа, фрукт ба бусад товарнуудые ГДР-тэ экспортэлхэ байна. ГДР хадаа токарна станогуудые, үргэлгын крануудые, экскаваторнуудые, ашаанай автомашинануудые, велосипедүүдые, шарикоподшипнигуудые, оптическа инструментүүдые, химикали, үтэгжүүлгэ, фото-аппаратура, хүргжэмэй инструментүүд болон бусадые Хитадта худалдаха юм.

Патет-Лаогой гадаадын хэрэгүүдэй министрын мэдүүлгэ

ШАНХАЙ, апрелиин 2. (ТАСС). Индо-Хитадтахи дайнда американска хамааралга тушаа Патет-Лаогой эсэргүүсэлгын правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министрын мэдүүлгые вьетнамска информационно агентство тунхаглаба.

Мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Американска лётчигуудаар жолоодогдоһон американска самолёдууд Патет-Лаогой деревнинүүдые бомбодоно, галдана. Тэдэнэр Нам-Хо гэжэ мүрэнэй эрье дээрэ байдаг Пак-Хен (Луан-Прабана шадар), Сам-Неа провинциин Ксен-Кхо гэжэ һуурин газарнуудай гражданска хүн зоние хюдажа үгы хээ. Патет-Лаодо агрессивнэ дайе үргэдхэхэ түсэб бэелүүлгэдэнь французска колонизаторнуудта ба урбагшад-марионеткануудтэ американска олон тоото сэрэгэй советнигууд туһаламжа үзүүлнэ.

Мэдүүлгэ соо заагдаһанай ёһоор Таиландһаа Патет-Лаогой территори руу буу зэбсэг зөөжэ оруулгые американецууд эмхидхэнэ. Тэрэнһээ гадна Таиланд, Кхмер, Патет-Лао турбанай антикоммунистическэ буддийска союз байгуулхамнай гэжэ шалтаг баряад, тэдэнэр хадаа Патет-Лаое булимтаран абалгада шэглүүлэгдэһэн өөрынгөө түсэбые бэелүүлгэдэ таиландска реакционернуудые хэрэглэнэ.

Патет-Лаогой хэрэгүүдтэ хамааралсахадаа США болбол Патет-Лаогой арадай бэеэ даанхай ба сүлөөтэй байдалда добтолон орохоһоо гадна, мүн тэрэшэлэн бүтэдэнитын эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохолдуулна.

Индо-Хитадтахи дайнда американска хамааралсалгада шуу эсэргүүсэһэн буруушаалгые Патет-Лаогой эсэргүүсэлгын правительствын ба арадай зүгһөө гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлнэ.

Англо-франко-американска хэлсээнүүд Лондондо болоод дүүрэб

ЛОНДОН, мартын 31. (ТАСС). Зүүн ба Баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа хэлгэдэ бии байһан хизаарлалтануудые һуларуулха тухай асуудалаар Англиин, Холбоото Штадуудай ба Франциин түлөөлэгшэдэй Лондондо болоод дүүрэһэн хэлсээндэ английска хэблэл анхаралаа хандуулна. Хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр толилогдоһон официальна коммюнике тухай тайлбарилга хэхэ зуураа, энэ коммюнике юрэнхыгээр найруулагдаһан дээрэһээ уласхоорондын худалдаа наймаа нормальна болголгодо хэлсээнэй үрэ дүнгүүдэй хэр зэргээр туһалха байһые һайнаар мэдэжэ абахаар бэшэ байна гэжэ газетэнүүд онсо тэмдэглэнэ.

Гэбэшье, хэлсээнэй үедэ англо-американска горьтойхон зүрилдөөн болоо гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, хэлсээнэй дүнгүүд хадаа Зүүн ба Баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхые эрмэлзэжэ байһан Англиин ба баруунневропейскэ бусад оронуудай хараа бодолой, энээндэ һаад ушаруулхые оролдодог Холбоото Штадуудай хараа бодолые илаһан ябадал болоно гэжэ олонхи тайлбарилагшад бэшэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан «Зүүн ба Баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ тухай асуудалаар Англида ба Франциде, Америка буулта хэжэ үгэбэ» гэжэ «Ньюс-Кроникл» газетэ бэшэнэ.

«Хэрбээ лондонско хэлсээн бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдээд байбал английска правительствын хараа бодолой горьтой илалта болохо байна» гэжэ «Дейли Телеграф энд Морнинг Пост» газетын дипломатическа шэнжэлэгшэ мүн лэ тэмдэглэнэ. Шэнжэлэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Хэлсээнэй болоһоной эсэсэтэ сүлөөтэйтөөр экспортлэн худалдаха товарнуудай ассортимент бүри үргэдхэ байна». «Таймс» газетын дипломатическа шэнжэлэгшэ мүн лэ нимээр һанана.

Финляндска правительство тушаалһаа бууба

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 1. (ТАСС). Премьер-министр Туомиоя мүнөөдэр республикын президент Паасикиви гэгшэдэ орожо правительствын тушаалһаа бууһан тухай мэдүүлгэ тэрээндэ дамжуулан үгөө. Сеймдэ һунгалтын һаяхан болоһон дээрэһээ правительство тушаалһаа бууба. Республикын президент тушаалһаа буулгыень зүбшөөгөөд, шэнэ правительствын байгуулагдатаг эөрынгөө уялгые дүүргэхыень правительствые гуйһан байна.

Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор апрелиин 4 ба 5-да сеймын түрүүлэгшэ ба сеймдэхи фракцинуудай түлөөлэгшэд республикын президентдэ орожо, тэдэнэй һанамжаар ямар үндэһэ баримталан шэнэ правительствые байгуулха тушаа өөһэдынгөө дурадхалнуудые тэрээндэ оруулха байна.

Финляндска шэнэ Сеймын сесси нээгдэбэ

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 1. (ТАСС). Сеймын шэнэ составай түрүүшын заседани мүнөөдэр болобо. Сеймын эгээл наһажаал депутат Лахтела (аграрна союз) заседани дээрэ түрүүлэгшээр һуугаа. Сейма өөрынгөө түрүүлэгшээр социал-демократическа партиһаа депутат Фагерхольм гэгшые һунгаа. Сеймын нэгэдэхи вице-түрүүлэгшээр депутат Каллиокоски (аграрна союз), хоёрдохи вице түрүүлэгшээр — депутат Куяла (Финляндиин арадай демократическа союз) һунгагдаһан байна.

★Залуу мэргэжэлтэд★

Бурят-Монголой зооветеринарна институдые дүүргэжэ гараһан зоотехнигүүдэй 9-дэхи гаргалгада зорюулагдаһан баярай вечер ...хан түрэнэй ород драмын театр соо болобо. Тус вечерые институтай директор, ветеринарна науканнуудай доктор, профессор нүхэр В. Р. Филиппов нээбэ.

Манай Бурят-Монголой зооветеринарна институдые зоотехническэ мэргэжэлээр энэ жэлдэ 18 хүн дүүргэжэ гараба. Эдэнэр дунда онсо шалгарһаная тэмдэгтэй дипломуудые Е. А. Александрова, Л. Н. Иванов, Г. Я. Эрдынеев гэгшэд абаһан байна, — ...тэрэ хэлэнэ. Нүхэр Филиппов институт дүүргэгшэдые амаршалаа саашадаа социалистическэ худөө ажахыда худэлмэрилхэдөө ...жалта туйлахыень хүсэнэн байна.

Удаань түрэнэй шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ, Омско ветеринарна институтай директорые орлогшо, профессор нүхэр В. А. Цинговатов гэгшэ түрэнэй экзаменуудые тус институтай студентнэрэй һайнаар үгэһэнние тэмдэглэхэтэйгээ хамта, худөө ажахыда амжалта ехэтэйгээр ажаллахыень хүсэбэ.

Институтай багшанарай зүгһөө худөө ажахын малай тэжээлэй кафедрые даагша, худөө ажахын науканнуудай кандидат нүхэр Александрова студентнэртэ хандаха зуураа, тушаалта ажалдаа үнэн сэхэ оролдолго ба шэн габьяа харуулжа, институтайнгаа ...рэ хүндые дээрэ үргэжэ ябагты гэжэ уряалба.

Дүүргэжэ гарагшадай нэгэн Е. А. Александрова нигэжэ ...дүүлбэ:

— Бидэнэй ажабайдалда эгээл баяр баясхаланта үдэрнүүд нэгэн мүнөөдэр болоно. Бидэнэр худөө ажахын талаар дээдэ ...дэмтэй болоһоной диплом гартаа абабабди. Би өөрынгөө болон дүүргэжэ гараһан бүхы студентнэрэй зүгһөө манай Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын эсэгэ ёһоной анхаралые оролдолгынь түлөө баясхалан хүргэнэбди.

Бидэнние табан жэлэй турша соо анхарал оролдолго гаргаа. Эхэ орондоо, партидаа ба арадтаа иигаг дуратайгаар хүмүүжүүлэн, нэгэйнь түлөө Бурят-Монголой зооветеринарна институтай багшанарта, худэлмэрилэгшэдтэ ба бүхы албахаагшадта зүрхэн ...халуун баяр хүргэнэб, — гээд үгээ тэрэ дүүргэбэ.

БМАССР-эй Худөө ажахын министр нүхэр Д. С. Лесик институт дүүргэгшэдые халуунаар амаршалха зуураа, худөө ажахыда хүгжөөхэ тухай парти, правительствын табиһан тон ехэ зорилгуудые дүүргэхэ хэрэгтэ амжалтатайгаар хабаадалсахыень хүсэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зооветеринарна институтай зоотехническэ факультедые дүүргэжэ, онсо шалгарһанай тэмдэгтэй дипломуудые абаһан студентнүүд институтай директор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, ветеринарна наукын доктор, профессор нүхэр В. Р. Филипповтэй хөөрэлдэжэ байна. (Зүүн гараһаа) Г. Я. Эрдынеев, Л. Н. Иванов, профессор В. Р. Филиппов, Е. А. Александрова.

Текстнь **Б. Цыремпиловай.**
фотонь **А. Мантаевай.**

Мэргэжэл шэлэхэ тухай вечер

Үдэшын 8 час болобо. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай актова зал дотор ВЛКСМ-эй Городской райкомой үүсхэлээр зарлагдаһан вечертэ районой 2, 3, 9, 10 ба 16-дахи һургуулинуудай һурагшад-выпускнигууд хүхюутэй баяртайгаар сугларбад.

Сугларагшадай дунда зооветеринарна институтай кафедрые даагша ветеринарна науканнуудай доктор П. А. Сперюхов, педагогическа институтай педагогикын кафедрые даагша доцент А. А. Дуришов, инженер-энергетик Бирюков, ПВЗ-гэй инженер-экономист В. И. Жерихин, ой модоной ажахын инженер-экономист В. С. Филиппов, физико-математическа науканнуудай кандидат А. В. Будлаев, мяха-консервын комбинадай инженер-технолог Г. В. Мякинская ба бусад мэргэжэлтэд бии.

Үгэ хэлэгшэд-айлшад мэргэжэлэй шадабари яажа олохо тухай, ...ажабайдалда тэрэнэй ямар ...нартай байдаг тухай һонирхоо...гоор хөөрэжэ үгөө. Манай ...орондо ямаршье мэргэжэлтэй ...хаанагүй хэрэгтэй ба хүндэтэй ...һаниие тэдэнэр эли тодо жэ...дээрэһээ харуулба.

Удаань үгэ хэлэһэн һурагшадай Колмакова (басагадай № 2 ...һургуули), Заина Акулова (басагадай № 3 дунда һургуули) ба ...тэдэнэртэ энэ вечерэй ехэ һонирхотой ба туһатай байһан тухай ...бэ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ һурагшадай ...уранһайханай концерт тавиг...удаань танцанууд ба элдэб ...нууд болоһон байна.

Б. Дамдинжа...
пединститутай студ...

Ехэ шүүбэри

Улан-Удэ городой № 301 центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжын шүүбэритэ, 9-дэхи тиражын таблицаар гурбан үдэрэй туршада ажалшадта 400 мянга шахуу тухэриг түлөө, тэдэнэй дунда ...ган тухэригэй хоёр ба 50 мянга хэригэй нэгэ шүүбэри бии.

Нөөсэлгын касса март һарын ...шада ажалшадта 1 миллион мянга гаран тухэригэй шүүбэ...лэлэн байна.

Н. Петр...

Хүнгэн атлетикээр городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

Һаяхан хүнгэн атлетикээр городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэдэбэ.

30 метрын урилдаанда Конев (зооветинститут)—нэгэдэхи, Митрохин («Динамо»)—хоёрдохи, Хараев (пединститут)—гурбадахи һуури эзэлээ. Эхэнэриүүдэй дундаһаа Любимова—нэгэдэхи, Гончарова (пединститут)—хоёрдохи, Петелина (ПВЗ-гэй «Локомотив»)—гурбадахи һуурида гараа.

Ядро түлхилгөөр эрэшүүлэн дундаһаа Конев (зооветинститут) түрүү һуури, Малых (ПВЗ-гэй «Локомотив») хоёрдохи һуури ба гурбадахи һуурие Потапов мүн лэ «Локомотивай» түлөөлэгшэ эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Петелина (ПВЗ-гэй «Локомотив»)—түрүү, Любимова (пединститут)—хоёрдохи, Царькова (транспортын «Локомотив») ...гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Үндэрые харайлгаар Конев ...дэхи һуури эзэлээ. Прокофьев ...гэдэй спортивна һургуули)—хо...хи, Егоров («Спартак»)—гурбадахи ...һуурида гараа. Эхэнэриүүдэй ...даһаа Царькова—нэгэдэхи, Гончарова—хоёрдохи ба хүүгэдэй спортивна ...һургуулиин түлөөлэгшэ Огарк...гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

Командануудай дунда пединститутай команда түрүү һуури ...ПВЗ-гэй «Локомотив» — хоёрдохи ...зооветинститутай спортсменүүд ...бадахи һуурида гараһан байна.

Мүрысөөндэ түрүү һуури...эзэлһэн спортсменүүдтэ шан ...грамотанууд барюулагдаа.

Г. Никола...

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16

Н—00761. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.

Чехословакида юумэнэй сэнгүүдэй химдаруулагдаһанай һүүлээр

ПРАГА, апрелиин 2. (ТАСС). Рознично сэнгүүдые гурбадахяа химдаруулха тухай Чехословакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба правительствын тогтоолые Чехословакиин ажалшад ажалай ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Ороной заводуудта, фабрикануудта, шахгануудта, худөө тосхонуудта суглаанууд болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ, тус тогтоолые худэлмэришэд ба таряашад ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ. Прагын үйлсэнүүдтэ, магазинуудай витринэнүүдэй дэргэдэ болон магазинууд соогуур хүн зон олон.

Юумэнэй сэнгүүдые химдаруулгатай нэгэн доро Чехословакида эдеэ хоолой зүйлнүүдэй 150 ба промтоварнуудай 52 магазин шэнээр нээгдээ.